54980/B

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30506335

SPECIMEN MEDICUM INAUGURALE
SISTENS
STUPENDUM ABDOMINIS TUMOREM
QUOD
ANNUENTE AC PRÆSIDE SUMMO ARCHIATRO
EX DECRETO ET AUCTORITATE
GRATIOSISSIMI MEDICORUM ORDINIS
IN
CELEBERRIMA RAURACORUM
UNIVERSITATE
PRO
Supremo in Arte Medica & Chirurgica Gradu,
Honoribus Privilegiisque Doctoralibus
ritè capeſſendis
PUBLICO ET SOLENNI ERUDITORUM
EXAMINI
ſubmittit

NICOLAUS WILLIUS,
Müllhuſino-Helvet.

Ad diem 10. Jul. MDCCXXXI.
H. L. Q. C.

BASILEÆ,
Typis JOH. HENRICI DECKERI, Academ. Typogr.

VIRO REVERENDO

JOH. HENRICO WILLIO,

Verbi Divini Præconi Vigilantiſſimo

PARENTI OPTIMO

Cum Voto omnigenæ felicitatis
Haſce ſtudiorum primitias quâ
decet obſervantiâ

offert

Author.

304851.

SPECIMEN MEDICUM INAUGURALE SISTENS STUPENDUM ABDOMINIS TUMOREM.

THESIS I.

NEminem exiſtimo inficias ire, quod Medicus is ſit & habeatur, qui ſanitatem corporis humani tueri atque morbos eandem labefactantes emendare ac propulſare novit, quatenus hunc ſcopum attingit iis remediis, quæ ex naturæ penu depromta multiplici experientiâ eodem effectu ſeſe commendavêre. Atque adeò claret maximè, nonniſi eum Medici nomen & dignitatem tueri & exornare, quò commodis Ægrotantium inſervire, eorumque votis ſpeique ſatisfacere, animumque aliorum utilitati promovendæ exſatiare queat, niſi eâ cognitione & facultate ſit inſtructus, quâ ſatisfaciat quidem paucis hiſce, quibus medicina ad ἄκμην perducitur, quæ ipſa verò à rerum peritis ardua adeò deprehenſa fuêre, ut nonniſi inſtitutione, uſu & aſſiduâ operâ ad eam ſcientiam perveniri celebriores in Arte noſtrâ Magiſtri tradiderint; ad proſperam enim valetudinem tuendam, & adverſam reſtituendam non promiſcuè omnes aptos eſſe, quotidie edocemur. Quamvis autem paucis hiſce ſed primariis operam dare medicum oportet, ſi authoritatem & dignitatem ſuam tueri velit, difficilia tamen Artis etiam magiſtris obſervata fuêre, cùm & ſani corporis natura atque morborum indoles multis involvantur difficultatibus, imò cauſæ morbificæ ſæpiùs evolvi & enodari nequeant, inſuper etiam medicaminum vires ſatis perſpectæ & comprobatæ

non ſint, quorum tamen omnium gnarum peritumque eſſe oportet eum, qui ſalutarem Artem cum ſperato ſucceſſu excolere conatur, uti rei ipſius exploratio docet, & unanimi omnes conſenſu perhibent. Multas verò contentiones agitaverunt medici, utrum rationi an experientiæ plus in medicina ad eam perficiendam competat; alii proin unicè fideli obſervationum collectione Artem procedere animadverterunt, & evidentiâ, uſu, neceſſitate non fallacia Artis auxilia eſſe deprehenderunt; alii verò, prout proclive eſt humanum ingenium ad errores ex præcipiti judicio oriundos, cauſas experimentorum ratione inquiſivere, hanc verò methodum, Artis principia confirmandi dubiam, mutationi obnoxiam imò temerariam uſus docet. Ea enim humani ingenii eſt ad curioſitatem proclivitas, ut ab incunabulis rerum cauſas à priori indagare & cognoſcere velit, unde uberrimorum errorum ſeges. Plerumque enim phænomena certa illegitimis conſequentiis onerata fuêre, & eâdem re alio ponderatâ & expensâ modo, in innumeras diſcrepantes abrepti fuêre ſententias. Pronum enim ingenium humanum eſt, ut ideam unam alteri citius nectat, quàm convenientiam earum evidenter perſpexerit, & hinc nata fuere illa Sectarum tam in Arte medendi quàm aliis diſciplinis ſtudia.

II.

Præclari in medicinâ Viri probè ſemper animadverterunt, rationem æquè ac experientiam connubio fideli ita ſociatas eſſe oportere, ut utrumque horum per ſe languens alterius operâ perficiatur, & tum quidem cum fructu medendi Artem exerceri omnes juſti rerum Phyſico-medicarum Scrutatores fatentur. Cujus veritas manifeſtò liquet, ſi incrementum & fata medicinæ perpendere velimus & phænomenorum medicorum cauſas non vano & procaci ratiocinandi impetu & novaturiendi pruritu, ſed juſto ratiocinio perquiſiverimus, poſtquam quælibet corporis proprietates accuratè perſpectæ ſunt. In medicinæ enim incunabulis, cùm rationis uſu auxilia adverſus morborum cruciatus inveſtigari non potuerunt, fortuitus implorandus vel expectandus erat caſus.

Caſum experientia fecit, exemplo monſtrante viam. Ante jacta enim

enim ſalutaris Artis fundamenta homines vel externis injuriis laceſſiti vel internis doloribus excitati qualitercunque ſibi auxilium ferre ſtuduerunt, & nunc juvantia, nunc noxia tentantes, effectuum obſervatione demum quid uſu probatum fuerit, annotavere. Id quod indicat Cel. Batavorum medicus Bœrhaave in Orat. de ſtudio Hippocr. *Ægri ante nata medicinæ primordia, morborum cruciatibus impulſi ad certos dolores incerta tentaverunt Remedia. quorum ubi nonnulla fortunâ magis quàm Arte ſalutaria comperiſſent, eorum annotatione prima jecerunt Artis fundamenta.* Poſtea verò ſucceſſus morborum & remediorum Tabulis inſcriptos in Templo ſuſpendendo incrementum Arti acceſſerat.

III.

Quum verò rudis obſervationum & experimentorum copia ſollicitè quidem collecta & ordine digeſta neque morborum indolem ſatis declaraverit, neque ad curationem ægritudinum ſpecie ſimilitudinis ſæpius decipientium ſufficere deprehenſa fuerat, Ratiocinii vim experti Philoſophi, quam cum remediorum experimentis conjungendo lumen allaturam credidere, rationis enim uſum ad morborum cognitionem atque curam præcipuè neceſſarium obſervarunt, quum ſolâ rationis vi multæ circumſtantiæ enodatæ & diſcretæ ſint, ſicque adeò ejus perſpicaciâ medentis animum illuſtrari, nemo inficias ire queat. Diverſa enim morborum genera, ſymptomata diverſa in iisdem morbis occurrentia, corporis ægri indoles varia, morborum complicatorum concurſus, tempus remedia opportunè adhibendi, mutandi eadem vel ab iisdem abſtinendi, & morbi ſimilitudine ſymptomatum incautos decipientes diverſa tamen remedia requirentes, cauſæ tandem morborum, quæ ſæpius ad felicem mali eradicationem neceſſariò erui debent: (*eum verò rectè curaturum, quem prima origo cauſæ non fefellerit.* Hipp. & Celſus monent) hæc profectò, ſi æquo & juſto ratiocinio ponderentur & expendantur, evincunt experientiam non ſufficere ad perficiendam Artem, eamque in incunabulis latere, ſi cœcus hic Dux viam tantum ſternat. Experimenta quidem prima dedere Arti fundamenta, dum dolores ad tentanda varia homines nullius vel doctrinæ vel experientiæ

ſulcro nixos excitarunt & coëgerunt, ſed parum incrementi acceſſit eo tempore Arti ſalutari. Quamvis autem ratio cum experientiâ conjuncta medendi Artem, quantum in humanâ poſitum eſt poteſtate, perficiat, poſtquam tamen ſubtilitatibus potius quàm experimentis & phænomenis ritè colligendis & juſto ratiocinio reputandis operam dederunt, pruritu potius effreni hypotheſes condendi & ratiocinandi procacitate acti quàm naturæ humanæ vias ſedulò notantes multum detrimenti paſſa eſt Ars, dum Hypotheſes in Cerebro ſuo confictas naturæ applicabant, & phænomenorum rationem expedivere, qualia natura fingere debuiſſet, hinc, quæ majores magno cum ſtudio & utiliter collegerunt, neglexerunt, fictamque & commentitiam fœdisque conſpurcatam erroribus Artem reddiderunt. Hypotheſes enim non debent confingi & naturæ archetypo applicari, ſed ex notatis ſedulò corporum proprietatibus & probè comparatis inveniendæ ſunt & condendæ. Quando enim neglectis humanæ naturæ proprietatibus, poſthabito experientiæ ſtudio confinguntur & excogitantur hypotheſes, ſpeculationibus tantum innixæ, veriſimilitudinis ſpecie multis verborum lenociniis adumbratâ & ingeniosè conficta incautis imponitur; imaginationi eæ placent, ut applauſum alliciant, judicii tamen maturioris vi eluceſcente vanas & inanes eſſe claret, Ægrisque maximè damnoſas. Hypotheſes enim, niſi phænomenis & proprietatibus probè perpenſis & luſtratis ſuperſtruantur, utplurimùm in rebus medicis & phyſicis erroneæ.

IV.

Manifeſtò patebunt TH. III. recenſita, ſi naturam humanam paulò penitius inſpicere, & æquâ lance æſtimare velimus, & procacem pro arbitrio fingendi licentiam coërceamus, ſedulò enim ſi ſanitatis æque ac morborum effectus ſcrutemur, pendent ii à determinatis & variè conjunctis ſeu concurrentibus conditionibus, quæ omnes junctæ invicem effectui producendo pares ſunt. Conditiones enim, quibus poſitis res aliqua ponitur, ejus rei cauſæ appellantur. Itaque ut evidenti ſimplicitate tàm ſanitatis quàm Ægritudinum cauſæ demonſtrentur, neceſsè eſt cognoſcere omnes conditiones, proprietates atque vires tàm ſolidarum

quàm fluidarum C. H. partium ſeorſim, poſtea verò ſedulò invicem comparatis novas inde productas detegere, ita ut conditiones tam, quibus ſanitas perſiſtit & conſervatur, quàm quibus labefactatur, & labefactata in integrum reſtituitur, accuratè cognitas & perſpectas habeat, qui Arti medendi ſeſe applicat, atque adeò conditiones viresque ſanitatis conſervare, morborum verò tollere, i. e. cauſas ſanitatis conſervare, morborum auferre queat, modumque promtè, jucundè ac tutò hoc facere noverit. Quandò autem intellectus noſter conditiones haſce nonniſi per effectus ſuos cognoſcit, qui ſenſibus deprehenduntur, & obvii ſunt (neque enim fictitiis cerebri commentis veritas erui ſolet) evidens eſt, omnes cauſas atque proprietates tàm ſtatûs ſani quàm ægri exacte rimandas, indagandas & inveniendas eſſe, his verò cognitis ad ea ratiocinio pergendum, quibus hæ tolli, illæ verò conſervari queant. Et heic quidem, ne à veritate aberret, cavere ſibi medicus debet, niſi enim veras ſani & morboſi ſtatûs cauſas perſpexerit, nunquam ad certam & tutam medendi methodum ratiocinando aſſurget, nec certi quid de ſecundâ valetudine ſtatuet, quandò enim falſa pro veris, ficta pro certis habentur, maximi in medicinâ errores committuntur. Qui enim ſani ſtatûs conditiones veras non ſedulò inquiſivit & cognovit, alias omninò quàm quæ ad ſanitatem requiruntur, efficere & formare nititur, quippe ægritudinem ex certis ejus ſignis non dignoſcit, vel remedia etiam ipſi corrigendæ & extirpandæ apta putat, quæ contrariis vel ſaltem nullis adverſus morbi vim facultatibus gaudent, & profectò vel noxia propinat, emolumenta verò & fructus Æger fruſtra expectat, vel morbo vires concedit, ut moram trahat; cum prodeſſe itaque deberet medicus vel non prodeſt vel nocet, niſi caſu fortè in id incidat, quod utile & fructuoſum; neminem verò tam ſtolidum judicamus, qui fortuitò quàm Arte curari malit, periculoſum hinc tali ſe credere, qui cauſas & effectus non attente ſatis ſcrutatus fuerit circa morborum phænomena.

V.

Cognitionem verò ſani æque ac morboſi ſtatûs in quolibet ſingulari non acquiret medicus ex univerſali corporis cognitione,

verùm ex accuratâ combinatione ſingularium & propriarum cujusvis conditionum, quæ nonniſi ſenſuum miniſterio deprehenduntur, & à peculiaribus circumſtantiis determinantur, quibus proin univerſales corporum leges lucem afferre non valent tantam, ut rei liquidiſſimè perſpiciendæ ſufficiant; peculiares enim corporis alicujus dotes & proprietates atque vires ſi negligantur, nunquam propria ejus natura dignoſcetur,& procax maximoperè hypotheſes confictas condendi pruritus in veritatum medicarum inventione à contemplatione conditionum ſingularis rei coërceri debet; quantum enim damnum in Rempublicam medicam ex illâ fingendi, philoſophandi & hypotheſes condendi cacoëthe redundarit, monumenta præcipuè tam veterum quàm neotericorum teſtantur, quando multi traduntur qui ſemel confictæ hypotheſi omnia naturæ phænomena adaptare conati ſpecioſas condidere ſectas. Non enim naturæ rerum notatio & animadverſio arti horum incrementum dedit, ſed ingenioſa cerebri commenta, hypotheſes fictas, quibus vix veſtigia in naturæ ſinu aſſignare queas, pro veris Artis principiis venditavère, hisque morborum theoria ſuperſtructa ſi fuerit, nemo mirabitur, quòd medendi methodus huic innixa & medicorum expectationem & Ægrorum ſpem ſæpiſſimè deludat: vago enim ratiocinandi pruritu vix probabiles morborum cauſæ excogitantur & vera ſic medicandi ratio demum in Democriti puteo abſcondita latitat. Hypotheſes quidem iſtæ imaginationi applaudentes, ratiunculis quibusdàm innixæ, artificio ſpecioſo coordinatæ animum quidem levem & incautum in aſſenſum facilè trahunt, & faſcino quaſi alliciunt, ut blandiſſimo quaſi phantasmate ingenia incantentur, verùm ſi judicii vim exquiſiti adhibeas, naturæ fictitiæ fucos & pigmenta deprehendes, imò experieris hypotheſibus his elegantiſſimis neque dolorem ægrotantium leniri, neque morbi vim pelli. Magna autem morborum eſt diſcrepantia atque diverſitas, in eodem morbo pro ſubjectorum & Symptomatum varietate tam multa medico ſunt animadvertenda, tam diverſis medendi viis eſt inſiſtendum, ut vix ab uno homine addiſci poſſe ſperares. Sed lucubrationes eruditorum in hâc re Virorum facilem reddidere Artem valdè difficilem, quando morborum hiſtorias & accuratè tradidere, & eâdem ſimplicitate, quâ

ſenſi-

ſenſibus noſtris patent, obſervata expoſuere. Sola enim fidelis obſervatorum collectio antiquiſſimis & noſtris temporibus certa poſuit Artis fundamenta, pyxis hæc eſt nautica, ad quam omnes medicorum cogitationes dirigi debent. Selegi eum in finem ſtupendi Tumoris Abdominis hiſtoriam, ut eidem perſcrutandæ operam darem. Eſt prout in noſodochio, dum Ægra degerat, fuit recenſita à Medico eo tempore Ægrotantium curam agente Viro Clariſſ. Joh. Rud. Mieg Anat. & Bot. Prof. Præceptore meo Honoratiſſimo, qui fato defunctam quoque cultro anatomico ſubjecerat, quamque vivam contueri mihi licuerat, demortuæ quoque viſcera ſcrutatus fueram.

Catharina Hertzog Matthiæ Vögtlin ſartoris conjux, ſtaturæ procerioris, habitûs corporis mediocris, ſanis parentibus prognata, à teneris Annis ſanitate illibatâ utebatur, faciei color erat vividus in adultâ ætate, cum ætate dein pallidior evaſerat, vires erant integræ, aliquot Liberorum mater facta & paupertatis ærumnis oppreſſa victum labore quæſivit & vigiliis, probè ſemper Catameniis purgata ad 50. uſque ætatis Annum. Ultimo puerperio Anno ætatis 43. facto terrore & mœrore conflictata, parciora ſubitò ſenſit Lochia, & ſtatim dolores in infimâ Ventris regione acerbos & ſcindentes tulit, qui nullo remedii genere adhibito paulatim mitigati fuêre & ferè evanuêre. Cùm verò anguſta res domi eandem premeret, & mariti moroſi atque vinolenti mores inſulſi multum moleſtiæ faceſſebant, variis ſervitii generibus rei familiari conſulere coacta eſt, nunc ſartorio munere, & ægrotantium curâ, vigiliis adeò nimiis ſibi ſuisque proſpexit, ſanitatis verò rationem habere raró potuit. Circa 50. ætatis annum menſtrua paulatim deficere cœperunt, conſueto Naturæ ordine, ad annum dein 53. ſana ſatis & incolumis vixit, quo abdomen paulatim tumidum fieri coepit ſine dolore, ſine gravativo pondere, abſque duritie & ſenſim ſenſimque majorem expanſionem nactum eſt cum renitentiâ aliquali ſonorâ, viribus interea integris, appetitu ſalvo, habitu corporis nec cachectico neque conſumto, Urinâ & naturali copiâ, colore & conſiſtentiâ redditâ, poſt mariti obitum ab aliquibus ſuſpicione impragnationis preſſa inſontem ſe Medicorum teſtimoniis liberavit, manu

enim frigidâ abdomini admotâ nullus latitantis fœtûs motus deprehenſus fuerat. In hoc morbi initio nullis uſa eſt remediis & auxiliis, cùm enim utcunque labores ſuos perficere potuerit, & res auguſta domi ſumtus non pateretur, patienter mali initia toleravit. Quinque annorum ſpatio abdomen per inſenſibiles gradus majorem in molem accrevit, idque erat ſubdurum, renitens, in inceſſu parum moleſtiæ creans, ſi dolorem aliqualem tenſivum & gravativum exceperis ac reſpirationem paulò laborioſam, veſpertinis quoque horis affligentem laſſitudinem. Tumor Abdominis autem non æqualis fuerat, in dextro latere magis prominuit, dum in lecto recubuit, & in latus nunc dextrum nunc ſiniſtrum corpus reclinando, nulla fluctuatio ſenſibilis erat, neque Abdominis figura præter majorem molem ullam paſſa mutationem. Urinæ interea naturales & copia & colore & conſiſtentiâ. Aliquot dein Annorum ſpatio ingentem in molem accrevit Abdomen, ut ad ambitum ejus, quâ parte maximè prominuit, funiculo opus erat Ulnam unam Pariſienſem & duas tertias longo, ſtupenda enim ratione prominuit, quamvis autem procerioris paulò fuerit ſtaturæ, ad ſpithamæ tamen longitudinem ultra genua protuberaverat, quandò in lecta paulò erecta recubuit, quem ſitum ſemper habuit, & Umibilicus tum diſtentus & expanſus fuerat; Venæ cutim Abdominis perreptantes non ſolùm valdè conſpicuæ factæ, nodis varicoſis diſtinctæ & capaciſſimæ, Pollicis enim craſſitiem plures ſuperarunt. Alvus erat ſicca; pedes à tumore liberi, Lumbi non tumidi; facies paulò decolor & emaciata. Appetitus naturalis, ſitis levis nonniſi matutinis horis moleſta. Nulla ægram vexavit tuſſis, ſed reſpirandi difficultas paulatim ingraveſcebat, ut quotidie erecta magis ſomnum ceperit, ſupina enim graviſſimam dyſpnœam experiebatur, pulſus non erat febrilis, ſomnus pacatus, vires extremitatum inferiorum vacillabant, pedibus quippe diu inſiſtere nequivit ob moleſtiſſimum Abdominis deorſum propendentis pondus. Et tum quidem Medici auxilium implorare cœpit, qui mali magnitudinem & durationem, reique familiaris inopiam probè perpendens deſperatâ omni medelâ negotium ſoli naturæ relinquendum judicavit: Affectu dein ad duodecimum usque Annum perſiſtente Abdomen majorem in molem

evolut-

evolutum eſt, Venæ Abdominis ulterius diſtendi cœperunt, Dyſpnœa gravior, Urinæ parciores magis tinctæ, Habitus corporis ſuperioris emaciabatur, Facies pallida, & colliqueſcens, Oculi collapſi, pedes œdemate paulatim correpti ſunt, quod magis magisque incrementum ſumſit, & tandem cute eorum eroſâ & exulceratâ lymphâ magnâ quantitate extillante gangræna paulatim & Sphacelus non ſine ingentibus cruciatibus eos occupavêre, Abdomine interea parùm detumeſcente. Appetitus paulatim languere cœpit & anxietates præcordiorum Viriumque debilitas ita invaluêre, ut miſera continuò lecto affixa fuerit, & in hoc ſtatu penitus ſuperiores partes Atrophiâ conſumebantur, debilitates quotidiè ingraveſcebant & anorexia magis magisque invaluit, donec tandem Annum 68. ingreſſa viribus exhauſta, facie Hippocraticâ die 25. Julii Anni 1728. mente tamen integrâ quaſi in deliquio horis matutinis placidè diem functa ſit ſupremum. Cumque aëris calor urgebat, Noſodochii Medicus eo tempore ordinarius ſupra dictus *Vir Clariſſ.* JOH. RUD. MIEG horis antemeridianis cadaveris ſectionem inſtituit, præſentibus *Viris Excell.* JOH. RUD. ZUINGERO *Med. Pract. Prof. Celeb.* SAMUELE BATTIERIO *M. D. & Græc. Lingu. Prof. Meritiſs.* nec non *Viro Clariſſ.* EMANUELE KÖNIG *Medic. Doct. Exper.* pluribusque Medicinæ Studioſis & Chirurgis.

Et in hoc quidem negotio Abdomen maximè tumidum anteriore ſui parte hæmiſphærii adinſtar prominens apparuit, Venæ varicoſæ, dum Ægra vivebat, maximè diſtentæ conſpicuæ quidem erant ſed minus turgidæ, in utroque pede ad ſuras cutis excoriata, nigra corrupta & fœtida. Diſſectis tunc cautè Abdominis integumentis tam comunibus quàm propriis apparuit peritoneo arctiſſimè adhærere molem illam Abdominis, quem in finem ſub Cartilagine enſiformi ceu ſupremâ Abdominis regione cavitas Ventris diſſecto peritoneo aperta fuit, atque cautê poſtea tam digitis quàm ſpatulâ moles à peritoneo ſeparata, quo facto conſpeximus primum quidem peritoneum craſſius & denſius, dein verò ſaccum ampliſſimum, albicantem, rotundum, Cucurbitam ſtupendæ molis referentem utpote totum Abdominis cavum undique replentem, Viſcera ejus omnia obtegentem, ut nullum in conſpectum veniret, quo ad la-

 tus

tus reclinato apparuit levis hinc & inde adhæſio cum omento & inteſtino Colo, meſenterio autem arctiùs concretus fuerat : ſublatis his impedimentis ad originem exploratus Ovarium deprehendebatur dextrum, Uterus enim naturali duplò longior, recurvus & ad ſiniſtrum latus obliquè protruſus apparuit, ut fundus ejus cum cervice inſignem angulum formarit, Ovarium lævum ordinariæ magnitudinis ſicut etiam Tuba illuc protenſa ; dextra verò Tuba longior & latior ſupra ingentem ſaccum protenſa tandem obſcurum finem obtinens. Venæ & Arteriæ ſpermaticæ verſus hanc molem protenſæ duodecuplò ampliores quàm curſu naturæ ordinariò obſervatæ fuerunt. Monſtroſum hoc ovarium é ſede ſuâ exemtum & cum utero reſciſſum ſtaterâ ponderatum 100. libras cum dimidia æquaverat : poſtmodum verò examini ſubjectum, membrana exterior apparuit alba, craſſa, ex fibris tenacibus conflata, intus verò unica cavitas deprehenſa, in quâ continebatur liquor ſubfuſcus decocto granorum Coffé ſaturato ſimilis, viſcidiuſculus, ingenti copiâ : poſtquàm igni expoſitus fuit gelatinæ coagulum induit, eâ vero parte, quâ Tubæ Fallopianæ extremum conſpiciebatur, craſſior erat membrana pollicem æquans, in plurima loculamenta exigua diviſa, quæ replebantur veſiculis pellucidis, tenerâ membranâ obductis, lymphâque viſcidiuſculâ albumini Ovorum ſimili repletis.

In Abdominis cavitate nullum deprehendebatur ſerum extravaſatum, Omentum erat corruptum, Cartilago enſiformis multum recurva, extrorſum & ſurſum reflexa, Ventriculus peranguſtus contractus & inanis, Inteſtina omnia vacua collapſa, flatu nullo diſtenta, ad dorſum ab Ovarii mole coacta, levi inflammatione rubentia, Hepar perexiguum, ſed nullâ conſpicuâ labe affectum, Diaphragma ſurſum in pectus fornicatum ad ſecundam usque coſtam, thoracis hinc dextra cavitas anguſtiſſima, lobus quoque pulmonum dexter perparvus, ſiniſter lobus pulmonum major quidem dextro, ſed ad naturale volumen minimè accedens, nulla nec in thoracis cavo nec in pericardio lympha extravaſata, Cor flaccidum & molle, Polypi in cavitatibus ejus nulli, ſed ſanguis tantum coagulatus.

VI.

V I.

Hiſtoria Ægritudinis atque diſſecti poſtea Cadaveris docet Ovarium hydropicum in ſtupendam adeo molem excreviſſe, & fœminæ tandem lethum intuliſſe; quanquam autem multi hoc morbi genus & obſervaverint, ſcripto conſignârint & verboſè ſatis id expoſuerit, fruſtraneus fere labor videretur juveniles meos conatus iis ſuperaddere; *verùm quanquam multum egerint*, ſi *Senecæ* verba noſtra facere liceat, *qui ante nos fuere, non tamen peregerunt, multum adhuc reſtat operæ, multumque reſtabit, neque ulli nato poſt plura ſecula præcludetur occaſio aliquid adhuc adjiciendi*; apparuit enim haud difficulter multa fuiſſe & circa mali generationem, morbi cum aliis ſimilitudinem & medendi rationem neglecta vel negligentius ſaltem expoſita, quæ tamen notatu digna & uſu non carebunt ſuo, accedit inſuper Virginis alicujus Baſileenſis morbus, qui dum Abdomen ſtupendam in molem diſtentum fuerat, fortuitò ſeu propitiâ fortunâ diſparuit, & Virginem vegetam reliquit, ut quædam de Tumore Ventris commentaturus eandem hiſtoriam ſilentio præterire noluerim; quum Artis auxilia languida fuerant, fortuitus ſuccurrit caſus, en B. L. hujus ſingularis caſûs narrationem. Monſtroſus hic Abdominis Tumor Virginis Baſil. adhuc ſuperſtitis, qui per XIV. Annos ſubſtitit & caſu tandem paulatim evanuit, adeo ſingularis fuit indolis, & propitia fortuna ſeu fato fuit profligatus, ut, cum ſimilem inter obſervationum medicarum Scriptores caſum reperire nobis nondum licuerit, hiſtoriæ hujus memoriam deſcribendo haud vanam cenſuerim operam.

Anna Margaretha Schärerin cognominata Philibert brevis à nativitate ſtaturæ, habitûs gracilis, corpus & macilentum ſed vegetum habuit, ſanitate à teneris Annis illibatâ vitam egit, temperiei eſt cholericæ, parco aſſueta victui, ſed eupeptis alimentis aſſueta, à durioribus enim & tenacibus dolorem & gravitatis ſenſum circa præcordia experta, interim muliebribus laboribus ſæpe exercitata, præprimis agilis, cum adultam ætatem nacta Catameniis & conſueto tempore & debita copia expurgari cœpit, aquam ſolam pro potu ordinario uſurpaverat, à vino abhorrens, frigidioris tamen hauſtum quædam præcordiorum oppreſſio exci-

piebat, Annum nata 22. dum æſtivo tempore, poſtquam corpus exercitio ſolisque radiis incaluiſſet extra tempus menſtruæ purgationis aquam putealem valde frigidam affatim hauſiſſet, ſtatim ſentire cœpit dolores in Abdomine & frigus admodum moleſtum circa regionem hypogaſtrii ſiniſtram, ac ſi lapidem frigidum ſeu glaciei fruſtum in ventre foveret, inde paulatim Abdominis ſecutus eſt tumor in pelvi ſiniſtrâ primum apparens, à tenui principio autem ſenſim ac ſenſim in majorem molem ex omni parte fere æqualem aſſurgens cum dolore tenſivo nunc magis nunc minus moleſto; nonniſi paulatim autem intumeſcentia hæc abdominis incrementum cœpit, quinto enim demum Anno gravidarum in morem Abdomen prominuit; in lecto ſupina ſi jacuit, abdominis tamen tumor æqualis, nec laxus, quemadmodum in aſciticis, quibus abdomen in eo latere protuberare ſolet, cui incumbere ſolent; quum verò viribus adhuc integris obambulare potuit & munia domeſtica obire, ſenſit vehementiore corporis exercitatione ſeu curſu fluctuantem aquæ copiam, perinde ac lagena vitrea aquâ ſemiplena concuteretur, & ſtrepitum hunc etiam adſtantes exaudivere. Interdum vomitus & Colica hyſterica, ſubinde etiam convulſiones hyſtericæ acceſſerunt. Menſtrua non ſuppreſſa, ſed ſingulis tribus ſeptimanis recurrentia, quæ prius menſtruo intervallo magis reſpondebant, vix tamen parciora neque etiam uberiora quam ſuperiori tempore. Alvus manſit libera, Urina autem parcius excerni viſa eſt, quàm aliàs pro conſuetudine ſolebat, præcipuè autem poſt uſum alimentorum tenaciorum, dyſpeptorum Urinæ copia multum fuit imminuta, ingentesque ſenſit anxietates circa præcordia, gravitatem & dolorem circa Ventriculi regionem, à quibus ſymptomatibus liberabatur Vomitu ſpontaneo, quo non ſolum viſcidum excrevit mucum, ſed & limpidæ aquæ plures libras. Adhibita ex conſilio Medici præter rationem victûs convenientem medicamenta aperientia, antihyſterica, purgantia, diuretica, ſed exiguo cum levamine; Abdominis enim Tumor longo temporis ſpatio pedetentim in omnem dimenſionem magis accrevit, ut inſignem molem Hydropicorum inſtar æquaret, pedibus hactenus à tumore liberis, dextro lateri incumbens vehemente ſtatim oppreſſa fuit reſpirationis difficulta-

ficultate, ab uſu alimentorum dyſpeptorum nec non excandeſcentiâ menſtruorum aliquando ſuppreſſionem paſſa, tumorem ſenſit pedum, diſparuit verò, poſtquam Aquæ Meliſſæ hauſtibus aliquot menſium recuperavit fluxum. Poſtquàm octo Annos hunc circumgeſtavit Abdominis tumorem, juſculis uſa fuit millepedibus alteratis & balneo domeſtico, tuncque ad dimidium tumor fuit imminutus, ſed mox iterum ad priſtinum volumen rediit, & ad ſcrobiculum uſque cordis protuberavit, pedibus hucusque ab œdemate liberis: eo tempore curioſitatis gratia lance pondus ſui corporis tanta mole adaucti exploravit, pondusque inventum erat 205. librarum, cum aliàs in ſtatu ſano vix ultra 100. libras ponderaverit. Abdomen verò durum tympani inſtar erat tenſum, in lumbis quoque prominens, coſtæ inferiores cum enſiformi cartilagine valdopere extrorſum & ſurſum coactæ, & quamvis aliàs corpus obtinuerit gracile, filum tamen ſeu faſcia abdominis prominentiori parti in lumbis circumdata ad ejus dimenſionem longa erat ulnam Pariſienſem cum duabus tertiis. Interea ter quotannis V. S. admiſit & ex ejus neglectu varia ſymptomata præcipue autem Pedum gravitatem & Oedema fuit paſſa. Per 14. autem Annos maximam ſic Ventris protuberantis molem geſſit, non ſine fluctuationis quodam ſenſu, cum promtius ex uno latere in alterum corpus verſabat, aut ſubſultando vel onera geſtando promtius agitabat, nunquam tamen lecto affixa ſed pedibus ſatis libere & cum agilitate quâdam incedens, negotiis domeſticis utcunque operam dans, niſi cum per intervalla pathematibus hyſtericis, vomitu aut convulſionibus afflicta fuit. Reſpiratio, appetentia, ceteræque actiones plerumque ſalvæ erant, ſed reliqui corporis ſubſtantia valde extenuata. Urina utplurimum erat coloris naturalis, ſæpe etiam albeſcens & turbida, quandoque rubra cum ſedimento viſcidiuſculo, poſt hyſtericum paroxyſmum pallida. Virium autem detrimentum macie extenuato corpore reliquo paſſa fuit. Demum Anno 1725. menſe Septembris domo egreſſa & per Vallum inter ſuburbium D. Johannis & mœnia Urbis feſtinato gradu incedens, in plano fortè humi in ventrem prolapſa, ut aliàs ſæpe ipſi accidit, percepit hâc vice in regione ſiniſtrâ epigaſtricâ ſonitum quendam, quaſi tympanum quoddam

ruptum fuiſſet abſque dolore notabili, mox ope comitis, qui eundem fragorem exaudivit, relevata domum pedibus ſe recepit, nullius vel debilitatis vel doloris memor, pauliſper adhuc obambulans, ſex horis poſtea præviis doloribus tenſivis cœpit micturire & præter expectationem plures libras aquæ tenuis, limpidæ, inodoræ, inſtar aquæ fontanæ per urethram excernere, dolores autem lancinantes ac urentes in pluribus Abdominis partibus præcipue circa ſcrobiculum cordis ægram lecto affigebant; recurrente dein ſæpius mingendi teneſmo, plures ſimilis Urinæ ſeu aquæ menſuras reddidit, mole abdominis evidenter decreſcente, ita ut intra novem dierum ſpatium per ſtupendam aquarum evacuationem abdomen penitus non ſine Medici & adſtantium ſummâ admiratione ſubſideret, licet hoc tempore nihil præter victum tenuem, abſtinentiam, quietem & externa fomenta ex Baccis Juniperi contuſis Vino incoctis adhibitum fuerit. Aquas autem has dum excrevit, ſingulis ſemihoriis ſtimulum mingendi percepit, & largam ejus copiam quâvis vice excrevit, hæcque ipſa aqua non præter voluntatem profluxerat, ſanæ enim inſtar ejus profluvium continere potuit, & præter voluntatem coacta eandem diutius retinere, atroces paſſa eſt cruciatus; à potu interea frigido penitus abſtinuit, graves verò debilitates ut & animi deliquia experta, ſomnum tamen per horam unam vel alteram capere potuit, quo mire refocillabatur. Exactis novem dierum ſpatio aquis Venter quidem à tumore liberatus, integumenta mirè flaccida, rugis inæqualia & collapſa fuerunt, coſtæ inferiores ultra collapſi Abdominis expanſionem ad duorum palmorum altitudinem prominuere, dolor autem vehemens in lumbis ægram excruciabat, faſciis integer tum Venter fuit ligatus, & Urina poſtmodum naturalis coloris & quantitatis reddita, interea pejus habuit, & debilitatis cauſa ad plures hebdomadas lecto affixa hæſit, victu ſemper utens tenuiſſimo, quum ex carnis pauciſſimæ eſu gravitatem & dolorem circa Ventriculi regionem experta ſit. Aliquot demum à lapſu hebdomadis cum Urinâ excrevit ſubſtantiam membranaceam albicantem partitis vicibus absque ullo cruciatu, præter lenem mingendi ſtimulum & difficultatem. Quo tempore excrevit aquas Ventris ſui monſtroſi nihil Urinæ coloratæ ſeorſim reddidit,

ea dem

easdem aquas continere & reddere cum voluntate potuit, quemadmodum ſupra diximus, ut per *Urinam* neque aliâ viâ quàm urinariâ prodiiſſe extra controverſiam poſitum ſit, per alvum nihil aquarum excrevit, nec ex utero profluxiſſe eas ægra teſtatur & retinendi facultas indicat. Tandem poſt ſex fere hebdomadas appetitum recuperavit, viresque recipere incepit, & meliore valetudine frui, ſicque indies in melius converti, tandemque Deo clementer aſpirante & juvante feliciter ex voto & animi ſententia præter omnium ſpem & opinionem convaleſcere. In hunc uſque diem nullus tumor rediit, menſtrua pergunt modica, minùs tamen regularia, & valetudine ſatis proſpera utitur, niſi quòd à potu frigido lædatur, & interdum hyſtericæ affectionis aut ephemeræ febreos inſultus patiatur.

VII.

Hydropis Ovarii plura exempla corradere ex aliis non judicavi neceſſe, tot enim à diverſis traditæ fuerunt ejus hiſtoriæ, ut Volumini fere ſufficerent, pauci enim ſunt, qui Cadaverum ſectioni diligenter operam dederunt, qui hanc Hydropis ſpeciem non offenderint & deſcripſerint, animum potius adjiciemus geneſi hujus morbi, diagnoſi, & tentabimus ſimul vires exponendo, cur traditæ hactenus curandi methodi morbo pellendo impares fuerint, ſimulque explorabimus, quid de mirabili Virginis affectione fortuitò profligata ſentire debeamus. Cum rectum proverbio dicatur norma obliqui, & naturalis ſtatus facem præbeat morboſi dilucidationi, quædam de ſtructurâ Ovarii præmittemus, quæ huic rei lumen allatura exiſtimamus. Etymologiam, Definitionem, Situm, Figuram, Magnitudinem & connexionem ſtudio prætermittimus, qui hæc deſiderat, adeat authores Anatomicos & ipſi protinus ſatisfiet, anguſti enim DiſſertationisAcademicæ cancelli hæc ſilentio præterire incitant. Præter exteriorem à Peritoneo productam Ovarii tunicam ſubſtantiæ arctius adhærentem interius adeſſe videtur involucrum ſolidius magisque elaſticum muſcularibus fibris inſtructum, quod, quamvis in ſano ſtatu viſûs aciem ſubterfugiat, haud obſcurè tamen conſpicitur, cùm pars hæc tumore affecta dextrâ manu diſſecatur,& in conceptu fœcundo Ovu-

ſi in hâc parte incrementum ejuſque in Tubam Fallopii propulſio, luteæque glandulæ ſuccreſcentis habitus ſatis veroſimilem reddunt ſententiam. In Ovariis ſanarum violentâ morte extinctarum Veſiculæ pellucidæ apparent ſphæroideæ, calice craſſiuſculo adhærentes propriæ ovarii ſubſtantiæ, membranulâ propriâ cinctæ, humor contentus leni igne albuminis ovorum adinſtar coagulum induit, quò magis Veneris exercitiis indulgent, eò Veſiculæ magis in conſpectum prodeunt, poſt fœcundum autem congreſſum tument magis, membrana fit denſior, tunica ovarii expanditur in tumorem elevatur, & tandem papillæ in morem hiat, ſolutâ ejus continuitate, veſicula perforat ſeu pertundit hiatum, prominet, calice ſuſtinetur, eoq; rupto ſeparatur, tubæ fibris muſcularibus apprehenditur, ſubſtantia verò Ovarii rupta cavum exhibet, quod liquore primum ſubluteo repletur, hocque ſenſim diſſipato membranis concreſcentibus citatrix occurrit; In morboſo ſtatu præcipue autem ſi tumore ovarium fuit affectum, veſiculæ hæ innumerabili fere copiâ diverſæ conſiſtentiæ & coloris occurrunt, peculiares in cellulas diviſæ, quemadmodum in noſtrâ quoque hiſtoriâ retulimus, & Figuræ adjectæ icon demonſtrat, in quibusdam enim fœminis ſebi, in aliis terebinthinæ adinſtar coagulatas vidi, Morgagnius etiam Adv. Anat. Part. I. paragr. 30. alteram oſſeſcentem, alteram oſſeam vidiſſe memorat. Et veſiculæ hæ pellucidæ maturitatem nactæ luteo circumdantur corpore, quo nutrimentum uberius affluit, & ad perfundendam Ovarii membranam aptæ redduntur, pluresque hinc Anatomici glanduloſam ſubſtantiam appellavere ob ſimilitudinem in Vaccarum ovariis occurrentem, de quâ prolixe egit Malpighius. Has Veſiculas ovula vera eſſe, quæ oviductu excepta & in fœcundum genitale arvum delata in vivum tandem cum membranis fœtum mutentur, multifaria docent experimenta tam in oviparis quàm in viviparis inſtituta, reiteratæ ſectiones, ſpurii conceptus, obſervationes, mutationes in ovario humano poſt fœcundum congreſſum obſervatæ, Fœtus in cavo abdominis & fallopianâ tubâ fœcundati; cicatrices in ovario poſt partum deprehenſæ. Qui modum agendi à naturæ Authore ſtabilitum penitiꝰ cognoverunt, Analogiam generationis univerſalem hoc ſyſtema veritati maximè conſentaneũ reddere judicant, plantæ enim ex ovulis generantur, ſemina enim

vera ſunt Scrutatorum Naturæ ſententiâ ovula, mutato ſaltem nomine; Animalia ovipara conſtante Naturæ obſervatione ex ovulis prognaſcuntur in fœmellæ corpore genitis & inde excluſis, ita ut maximâ veriſimilitudinis ſpecie aſſerere liceat, nullam inter ovipara & vivipara diſcrepantiam occurrere, quàm quòd hæc ſcil. vivipara fœminei ſexûs ovula intra corpus foverint, incubuerint & excluſerint, donec maturus fœtus vivus in lucem proferatur. Et Ovarium à Nabotho in cervice uteri ſtabilitum confictum eſſe eadem Analogia, mutatio Ovarii veri poſt conceptum, cicatrices ejusdem, obſervationes circa Tubam fallopianam factæ, Fœtus in Tubâ geniti docent, ut pluribus refellere non ſit neceſſe, maximopere cum in Vetulis ſæpe veſiculas eas Cervici uterinæ inhærentes viderim, Ovarium autem verum diminutum, exſuccum & emarcidum apparuerit.

VIII.

Ovarii ſuperficies in Virginibus æqualis conſpicitur, in Fœminis verò, quæ ſæpius peperere, inæqualis & cicatricibus aſpera occurrit. Vaſa arterioſa tam à ſpermaticis quâm hypogaſtricis multis reticularibus plexibus conjuncta varieque anaſtomoſibus unita omnem ovarii ſubſtantiam perreptant, & gyris ſeu circumvolutionibus multis ſunt intorta, venæque comites eâdem ratione diſtribuuntur, quibus numeroſa accedunt lymphatica, membranis internis ita intertexta, ut difficile omnino ſit ſtructuram accuratius expedire, niſi morboſi affectus, dum partes magis evolvuntur, eandem declararent: & heic quidem Ovarium occurrit duplici membranâ manifeſtò præditum exteriore à peritoneo ejusdem cum eo texturæ mollis, facilè dilatabilis, interiore propriâ paulò firmiore, albente & ex internâ ſuperficie multas propagines emittente, quæ variè conjunctæ cellulas efformant, in quibus ovula hoſpitantur & continentur, irrigantur quidem membranæ hæ vaſis ſanguivehis, ſed, quemadmodum in aliis partibus ſolenne eſt, arteriæ quoque prodeunt lymphaticæ, nutritium humorem & advehentes, & ad ovula ipſa protenſæ; poſtquam hæ officio ſuo functæ in venas abeunt ſeroſas, quarum ingens numerus in Brutis vivis diſſectis vel ſtatim poſt mortem apertis occurrunt;

nec in Cadaveribus humanis oculos lynceorum anatomicorum ſubterfugêre; memini etiam hydropicæ cadaver ante triennium exenteranti mihi plura occurriſſe lymphatica eaque ſatis ampla. Ovaria hæc pubertatis annis increſcunt, in maritatis ampliora occurrunt, circa ſenectutis verò annos paulatim marceſcunt. Propriam itaque texturam Ovarii ſi intueamur, membranaceus eſt contextus in cellulas innumeras diviſus, peritoneo involutus: cellulæ autem hæ ſibi invicem accumbentes, non autem mutuò communicantes, veſiculas continent, quæ continuæ cum ſubſtantiâ ovarii apparent, niſi vel fœcundo conjugio vel morboſâ Ovariorum conſtitutione, evolutis partibus, luteo glanduloſo corpore conſpicuo reddito poſt fœcundationem disjungantur, & membranarum tumore, uberioris liquidi appulſu ſeparentur. Membranas has irrigant vaſa arterioſa, quæ dictas quidem cellulas ubique attingunt, in capillares verò extremitates deſinentia eorum quædam continuo ductu in venas rubras minimas mutantur, alia terminantur in vaſcula lateralia exiliſſima, quæ arteriæ dicuntur lymphaticæ, humorem ab arteriis rubris allatum ibique ſecretum ſub ſeri ſpecie diſtribuunt, & nutrimentum tam membranis impendunt quàm ovulorum incremento proſpiciunt; poſt fœcundum verò congreſſum uberius evolvuntur arteriæ lymphaticæ expanſæ & liquido diſtentæ racemulos vaſculorum referunt, membranæ celluloſæ interſtitia replentur, ovulum à membranis proprius applicitis ſeparatur. Separato verò ovulo nonſolum cicatricem in tunicâ ovarii apparere ſed papillâ ſua hiantem & ſinu cavam repetitæ medicorum obſervationes confirmant; accedit dein, quamvis Ovarii membrana impervia & nullis pertuſa foraminibus in Virginibus conſpiciatur, poſt partum tamen conſtanti naturæ ordine cicatrices occurrant, & in iis quidem, quæ ſæpius pepererunt, plures.

IX.

His præmiſſis antequam Hydropici ovarii cauſas indagemus & generationis modum explanemus, Diagnoſis exponenda, quæ quidem ex deſcriptione morbi ſponte deduci poteſt, ſed ſigna tamen non omni difficultate carere, nec certi quid indicare niſi plura collecta & inter ſe probe comparata fuerint, tumores abdominis

nis alii in praxi occurentes aliisque ſenſui manifeſtis ſymptomatibus affligentes teſtantur, magnique nominis Viros fuiſſe deceptos jamdudum in praxi ſolertes medici annotarunt; ut phænomena enim & ſymptomata Ægritudinum rectè expendi & animadverti à Medico poſſint, præcipue requiritur cognitio Morbi ex arte accurata, non fictitiis & ſpecioſis commentis adornata aut ineptis deſcriptionibus conſpurcata, ſicut novaturiendi æſtu perciti multa ſe animadvertiſſe gloriantur. Unicum bonâ cum veniâ liceat exemplum producere, quo dictis robur addam. Deſcribit Celeberr. Littrius in Comment. A. R. Sc. Par. Ann. 1707. Hiſtoriam mulieris 43. annorum, cujus venter aliquot annorum ſpatio intumuit, faciei colore perſiſtente florido, appetitu integro, Urinâ naturali copiâ profluente, menſtruis non ſuppreſſis, nulloque incommodo, ſi pondus abdominis excipias, inde nato: Operatione Paracentheſeos ſæpius adminiſtratâ liquorem eductum eſſe coloris primùm punicei, poſtea verò ad ſerum Lactis accedentis; Febri & doloribus ſupervenientibus ægram extinctam. In cadavere ſaccum memorat peritonei diviſi deprehenſum & Tubæ Fallopianæ ſiniſtræ firmiter adhærentem, hincque peculiarem Peritonei hydropem conſtituit, quamvis ſingulis probè expenſis circumſtantiis Ovarium lævum hydropicum haud difficulter dignoſcere liceat; hincque adeo juveni maturo judicio non pollenti, quid circa morbi hujus diagnoſin definiendum ſit, expeditum non videtur; Si tamen in re hâc difficili eruendâ, cuique pro dignitate rei evolvendæ impares videntur conatus juveniles, hallucinatus fuero, dabit B. L. veniam, cum vix meæ ſatisfacere poſſim expectationi, nedum aliorum, in perſcrutandis morbi hujus phænomenis hominem me cogitet ad errorem proclivem. Hic morbus verò quamvis non admodum frequens, ut ſigna ejus exponam, Fœminis rarò moleſtus eſſe ſolet, dum menſtrua fluunt; crebrius invadit circa tempus, quo menſtrua paulatim ceſſant, vel omninò evanuere, in juvenili ætate hactenus, quantum legiſſe memini, rariſſimè fuit obſervatus. Ab initio morbi, quod paulatim progreditur, in laterali hypogaſtricâ regione tumorem ægra animadvertit, Abdomen nonniſi aliquot annorum ſpatio majorem acquirit molem & protuberat, appetitus ſatis conſtat, neque corporis

conſumtio moleſtiam excitat, proin mulieres utplurimum hunc affectum ab initio negligunt, imò per plures Annos molem abdominis circumgeſtant, antequam moleſta experiantur ſymptomata: abdomen æqualiter tumet, quamvis ſitus corporis mutetur, nec quemadmodum in Hydrope aſcite de latere in latus corpore reclinato aquæ Ventris figuram mutant, & fluctuantia integumenta urgent. Umbilicus extrorſum urgetur, pedes & pudenda nonniſi morbo jam diu perſiſtente œdemate afficiuntur, digito percuſſum Abdomen nec fluctuat nec tympanum ſonat; ab initio morbi tumor abdominis non æqualis apparet, ſed limitibus circumſcribitur, ut nonniſi in inferiore abdominis regione & in latere affecto occurrat, poſtmodum verò mole abdominis accreſcente æqualiter undiquaque tumet Venter, coſtæ inferiores extrorſum urgentur. Nulla ab initio morbi urgent ſymptomata moleſta, ſi gravitatis incommoda excipias, reſpiratio illæſa, pulſus naturalis, urina nec quantitate nec qualitate peccat, appetitus integer, abdomen tenſum, nec molli tumore afflictum: corpus non extenuatur, niſi vel aquæ diu admodum ſtagnarint, vel ſtupendam in molem hic adauctus fuerit Hydrops. Nulli præcedunt dolores circa Umbilicum & Lumbos, qui neque medicamentis neque ullo alio modo ſolvuntur, nullæ Ventriculi & inteſtinorum inflationes, quibus Hydropem ſiccum ſeu Tympanitem ſuccedere Hippocrates animadvertit. Imò in principio ne laſſitudo quidem urget, nulla tuſſis; in progreſſu abdomen deorſum pendulum eſt, circa lumbos quoque diſtentum, ſupra dorſum facilius decumbunt, in latus affecti Ovarii decubitus non admodum moleſtus, ſed in oppoſitum latus gravativo dolore ſtipatus. Ingraveſcente autem morbo laſſitudo, dolor tenſivus, corporis extenuatio, anorexia, reſpirandi difficultas, alvi conſtipatio, tumor pedum œdematoſus, gangræna, pudendorum quoque tumor. Ab Uteri Hydrope proin diſtinguitur, quatenus in Hydrope Ovarii in affecto Hypogaſtrii latere Ovarii creſcentis tumor primum apparet, decubitus in latus ſanum moleſtus, in Matricis Hydrope autem circa medium Abdominis tumor hæret, & circa incrementum æqualis ejus diſtenſio occurrit, decubitus in utrumque latus fere indifferens, menſtrua vel colore vel ordine peccant, cachexia vel præceſ-

præceſſit vel conjuncta eſt, abortus prægreſſus fuit, vel partus etiam naturalis & à partu Abdominis tumor vel relictus vel incepit, dolor tenſivus vehementior cruciat, de pondere & gravitate multum conqueritur Ægra. Ab intumeſcentia abdominis poſt partum diſcrepat, quod partus præceſſerit, frigori poſt exantlatos partûs dolores infeſto ægra ſeſe expoſuerit & neglecta ſit Ventris faſciarum miniſterio compreſſio. Hydrops tandem Ovarii chronicus valde eſt affectus & per plures Annos ægras mulctat, ſtupendam in molem venter quamvis excreverit, non ſtatim moriuntur, longo enim tempore ſpiritum trahunt, quamdiu febris hectica vires non conſumit, quamdiu alimentis corpus reficere queunt. At verò anorexiâ urgente non eodem modò vitæ filum abrumpitur, aliquæ maraſmo confectæ exſpirant; utplurimum reſpirandi difficultas, gangræna pedum & præcordiorum anxietates, anorexia mortis prodromi eſſe ſolent.

X.

Hæc quidem in vivis obſervantur & deprehenduntur autopſia confirmante & ex ægrotantium renunciatione. pauca superſunt adnectenda, quæ in defunctis cultri ope detecta ſunt, nec non ſi operatio Paracentheſeos inſtituatur. Hâc peracta, ſi humor in Ovario effuſus unicam occupaverit cavitatem, omnis humor effluere ſolet, niſi viſcoſitate peccet; ſi verò multas in cellulas diſcretus ſit liquor, parum effluit; per cannulam immiſſam ſtylus longior intruſus ante humoris effluxum per omnem Abdominis dimenſionem trudi nequit, nec deprehenduntur viſcerum prominentiæ. In demortuis autem deteguntur primùm, ſi cavum ovarii reſpicias, non eodem modo in diverſis cavitates ſe habere; crebrò enim unica tantùm occurrit cavitas, in quâ humor latitat, quale exemplum Cel. Littrius refert, Wepferus, Th. Zwingerus aliique, ſæpius etiam in plura loculamenta diverſæ amplitudinis dividitur: ſi vero humorem reſpicias aliquando punicei coloris reperitur, fluidus & viſcidiuſculus qui igni expoſitus in gelatinam mutatur, aliquando aquoſus; nonnunquam mucum gelatinoſum vel caſeoſum, terebinthinæ inſtar fluidum nunc albicantem nunc diverſicolorem refert, nonnunquam turbidus

bidus occurrit fœtore virulento præditus, quale exemplum Wepferus refert. In cellulas ſi diviſum ſit ovarium, utplurimum loculamentorum contenta tam ratione conſiſtentiæ quam coloris diſcrepant, ut diverſa adeò conſpiciantur, quot aperiuntur loculamenta. Quod quantitatem demum attinet humoris effuſi, varia à variis obſervata fuit, aliquando 30. 40. imò etiam 100. & ultra deprehenſæ fuere libræ. Quomodo viſcera reliqua poſt mortem ſint conſtituta ex hiſtoria ſectionis ſupra recenſita, colligere B. L. poterit. Et heic ſilentio præterire non poſſumus, cum exempla non deſint ſtupendam molem abdominis tumores quandoque adeptos eſſe, & per plurium Annorum decurſum hæſiſſe, anum illam fraudulentam, quæ ventre præter modum tumido ficto plus quam triginta annis per plateas vicinæ Urbis oberravit, quamque plures non ſine admiratione pariter & commiſeratione intuiti ſunt; ea cujusvis conditionis hominibus artibus ſuis malis impoſuit, Medicorum verò conſilium nunquam imploraverat, ut tutius dolos ſuos & fraudem occultare poſſet. Cùm multi fide digni certò aſſeverarint, 30. & plures Annos ante mortem clandeſtinæ imprægnationis cauſa ſuſpectam fuiſſe, rugæ quoque in abdomine poſt mortem occurrentes conjecturam admodum veroſimilem fecerint, dubio procul ad evitandam pœnam maligno hoc ſtratagemate uſa eſt, & in obſcuro latibulo hærens nemini permiſit vel ventris fictitii attingere molem vel lecto affixam inviſere, fraudis proin ſuſpicionem paucis moverit. Obiit tandem Februario menſe Ann. 1728. & ſuſpenſi expectatione animi, quid monſtri aluerit, retectâ fraude liberati ſunt, cum fictitius venter ad lectum poſitus omnium in ſe moviſſet oculos, farrago quippe erat detritorum linteaminum novendecim & ultra libras pendens. Rumor hic nonſolum per vicinas Urbes ſed & longiſſime remotas ſparſus, maligni verò obtrectatores famam Medicorum nonſolum laceſſere conati, verùm etiam putidiſſima mendacia ſimul aſpergere auſi ſunt, imò multa circumferri in viciniâ & in diſſita loca diſtrahi typis expreſſa curavere, quæ mendaciis, calumniis & iniquiſſimis convitiis in Medicos ejus loci Clariſſimos ſcatebant. Ex obtrectationibus iſtis præcipuas ſaltem commemorare volumus; omnem profecto verecundiam ſepoſuiſſe detrectatores

tores certum eſt, dum aſſerebant, Medicos conjunctis conſiliis de malo ejusque cauſa invicem deliberaſſe, hanc prorſus monſtroſam judicaſſe, tum & eoſdem commiſeratione permotos menſtruam ei penſionem aſſignaſſe & ſolviſſe. Omnis tum culpa fraudis non detectæ in Medicos conjiciebatur, ſed cum Viris Artem Medicam exercentibus nec conveniat ſemper fœmineum ſexum pudore aliàs munitum viſitandi, & verſipellis illa mulier novas technas agitans non tantùm pudorem prætexerit naturalem, ſed & votum ſanctiſſimè nuncupatum manus maſculas ſe non admiſſuras corpori, ſingularis & ſupererogatoriæ caſtitatis velo malitiam obtegens callide Medicorum examini ſeſe ſubduxit, itaque cum Medicorum monumenta multas promant hiſtorias de Abdominis tumoribus ſtupendis, ex hoc capite in dubium vocari non potuit, nec dolus detegi, cùm impoſtrix illa nec verbis nec muneribus adigi potuerit, ut Ventris ſuppoſititii attactum admitteret, haud ignara artis caput eſſe malos tegere dolos, graviſſimasque ex revelatione fraudis expectandas eſſe pœnas; haud abſimilis Ulceri illi maligno, de quo verè affirmatur, noli me tangere. Neque enim Medici officium erat, ſollicitum ſe præſtare, ut vi cogeretur, Medentes enim nonniſi vocati conſiliis ſuccurrunt; ſi rectè rem reputare velimus, Inclyti Magiſtratûs officium fuerat pro ſummâ, quæ conceſſa eſt, Auctoritate & Facultate Medicis vel potius obſtetricibus examen verſipellis hujus & fraudulentæ mulieris impetrare; imò vel infimæ ſortis muliercula, quæ alba gerit præcordia, technas illas detegere potuiſſet, ſi ventrem vel ictu inſpiciendi copia fuiſſet conceſſa. Neque examen hoc eo tempore fuiſſet à Magiſtratu negligendum, quo imprægnationis ab illicitâ & clandeſtinâ Venere ſuſpecta in carcerem fuiſſet conjicienda, imò ut honeſti probè recordantur Viri, dum ergaſtulo incluſa fuit; Medicorum enim non eſt officium, fraudem illicito modo imprægnatarum perquirere, ſed Judicis competentis. Ex his conſtat, quàm putida mendacia diſperſa ab obtrectatoribus Medicorum fuerint; finem huic recenſioni facimus verſiculis aliquot.

Quòd, quæ mille alios turpi deceperat aſtu,
Hæc pariter Medicum falleret ipſa Chorum,

Id minimè mirum; nec enim plus Juris habebat,
Huicque nefas, nudum viſere corpus, erat.
Subdola perpetuam tegeret quò fœmina fraudem,
Lex data, quotquot erant, omnibus una fuit.
Propterea ſalſis Medicos hoc nomine ſannis
Qui lacerat, ſannis dignior omnis erit.

X I.

His præmiſſis ordo poſtulat, ut morbi hujus ortum & generationis modum inveſtigemus; & rei cardo in eo verſari videtur, ut fontem indigitemus, unde humor ille ſeroſus in ovarium effuſus & collectus ſcaturiat, quæ cauſæ ejus effuſionem poſt ſe trahant, & cur diu extravaſatus raro admodum virulentiam contrahat & putreſcat. Non defuere Medici, qui, cum attentè perpenderent, ſanguinis ad ovarii advecti partem in vaſa lymphatica derivari, non improbabile cenſuerunt, ſerum è vaſculis lymphaticis per ovarium currentibus & diſruptis extravaſari & coacervari, eo tunc ovarium repletum in molem hydropicam aſſurgere. At verò tantorum Virorum pace geneſis Morbi hujus nimis eſt generalis & eâ poſitâ nondum ponitur Ovarii Hydrops, ac profecto, ſi hoc modo naſceretur ovarii Hydrops, mirum eſſet, cur non in aſciten degeneraret, vel crebrò admodum poſt fœcundum conceptum & Ovuli ab Ovario divulſionem infeſtaret, quia abſque vaſculorum ruptura fieri ea nequeat. Cum Ovarium liberum quoad maximam partem in abdomine fluctuet, canales omnes in adultâ ætate ſolidiores & firmiores fiant, Vaſa Uteri atque Ovarii teneriora ſint, ut fibræ vaſorum expanſioni ſanguinis majori impetu & copia affluentis parùm reſiſtere queant, humor verò effuſus non de ſanguinis naturâ participet, quippe qui effuſus extra vaſa vel promte coagulum induit vel in pus mutatur, quando humor quidem craſſior in lymphaticas Ovarii arterias derivatur, isque proin per ultimos earum ramulos propelli & urgeri nequit, obſtructio naſcitur, quâ factâ jactum eſt Morbi hujus gravis fundamentum. Lympha enim circuitûs lege ex arteriarum rubrarum oſculis continuò affluit, arteriæ lymphaticæ teneriores diſtenduntur,

tur, ſimulque totius Ovarii, quippe nullis fultum eſt Muſculis aut Membranis ſolidis, moles membranis ejus obſequentibus intumeſcit, membranæ Ovarii flexiles & evolutæ affluente uberiore ſucco nutritio ex vaſis teneris & facile preſſioni ſanguinis obſequentibus paulatim craſſiores & denſiores evadunt, lymphaque effuſa vaſa laxat, ut preſſioni facile cedant, eaque ob hanc rationem tam quoad diametrum quam longitudinem augeſcunt; lamellæ verò membraneæ paulatim ab invicem disjunguntur, quæ prius ovulis continendis inſervientes propius invicem unitæ hærebant. Accidit hinc, ut affluxu lymphæ continuo tandem rupta arteria lymphatica fuerit, & ſerum in cavum cellulæ ovarii effuſum, quod neque à vaſis reſorbentibus exceptum, neque per Ovarii tunicas tranſudans, ſed in cavitate cellulæ colligitur, majorique ſenſim copiâ coacervatur, cum per dilatata & flexilia vaſa uberior & ſanguinis & ſeri copia affluat, membranæ quoque ovarii molles dilatationem ſerique proin effuſionem facilè admittant. Ad menſuram verò humoris effuſi ſtrata membranarum ſejunguntur, vaſa ſecundum longitudinem explicantur, & paulatim diameter eorum adaugetur, quò proin membranæ magis diſtenduntur, major fit humorum affluxus, & uberior ſeri in loculamentum diſtentum effuſio. Portio autem ſeroſi hujus liquidi effuſi & extra vaſa emiſſi reſorbentibus Venis excepta circuitui priſtino reſtituitur, novaque lymphæ pars extillat, continuoque humoris affluxu & refluxu corruptio & putredo impeditur; non deſunt quidem exempla fœtidiſſimum humorem in Ovario fuiſſe obſervatum, qualem hiſtoriam ex obſervatione *Cel.* SCHEIDII, *Prof. Med. Arg.* refert *Experientiſſ.* BOECLERUS, *in Literis de ficto monſtroſo Ventre*, cujus quidem cauſam præcipuam exiſtimamus ſanguivehorum vaſorum rupturam, hincque natam ſanguinis cum ſero mixtionem, & pendentem hinc utriusque corruptionem. Cùm verò neminem in Medicinâ leviter verſatum lateat lympham è vaſculis effuſam & à frigore gelatinæ inſtar coagulari, & leni igni expoſitam in gelatinam mutari, hanc lymphæ in ovario effuſionem nonniſi ex lymphaticis canaliculis derivare licet.

XII.

Præterea non abſurde cenſere licet, obſtructione in pluribus loculamentis natâ Ovarii cellulas quasvis tum diſtendi, neque unicam tum apparere cavitatem, humoremque variæ conſiſtentiæ & coloris tum deprehendi, reſorpta verò aquosâ parte, craſſioribus relictis tenax reddi cellularum contentum. Tanto autem eſt probabilius, quod hâc ratione Hydrops generetur Ovarii, quando certius eſt, quòd in aliis partibus ſerum ſæpe coacervetur & in celluloſam membranam diffundatur, ſola vaſorum laxitate & ſanguinis indole ſerosâ, in hâc verò noſtra Hydropis ſpecie ea accuſare nequeamus. Prout verò aquoſæ partes uberius reſorbentur, eò etiam ſpiſſior relinquitur & tenacior humor. Quemadmodum verò pro indole ſanguinis & corporis calore mutatur color ſeri, ita utplurimum punicei coloris decocto granorum Coffé ſaturato ſimilis humor reperitur, unicam cavitatem ſi efformarit. Seri autem à ſanguine facilem ſeparationem evincit tam ſani quàm morbidi ſtatûs conſideratio, Urina vid. ſaliva, Lacrymæ, Sudor, Catharri, Arthritis & fixa & vaga, Diarrhoeæ ſeroſæ, Diabetes. Cauſam itaque effuſionis lymphæ in Ovario contingentis quærimus præcipuè in obſtructione Arteriarum lymphaticarum, quando paulatim ceſſante menſium fluxu vaſa Vaginæ & Uteri magis cum ætate confirmantur, multis anaſtomoſibus Arteriæ Venæque Ovarii cum Uterinis conjunguntur, plethorâ perſiſtente orificia rubrarum arteriarum lateralia impetu & copiâ ſanguinis dilatantur, majorisque diametri moleculas admittunt, quàm ut per extremitates lymphaticarum Arteriarum protrudi & urgeri queant. Citò autem malum graves inducit noxas, quando ſeri acrimonia peccat, neque portio per reſorbentes venas reducitur, putreſcit enim & corrumpitur, vaſa erodit atque membranas, putridi verò parte poſtmodum refluente Cacochymia purulenta & conſumtio corporis celerrima invadit. Quamvis autem exiſtimemus obſtructionem Arteriarum ſeroſarum fundum calamitatis præbere, non tamen omnino excludimus vitia ſeroſorum canalium circa extremitates nimiâ peccantium anguſtiâ. Anguſtia enim ea vel naturalem agnoſcit pro causâ conformationem, vel etiam à tu-

moribus

moribus ſchirroſis ſeu morboſis concretionibus producitur. Inter hæc præcipue commemoranda ſunt incaute adhibita remedia adſtringentia, quia omnibus in Praxi verſatis innotuit, ſi ad ſiſtendum fluxum album improvide propinata fuerint, quàm facile obſtructio, inflam̃atio, ſcirrhi, ulcera vel partium pudendarum vel proxime adjacentium ſuccedant, & Febres Agyrtarum more adſtringentibus ſuppreſſas ſequi hydropem multiplici experientiâ confirmatum eſt. Verùm è diverticulo in viam redimus diſpicientes, cur vaſa ſanguiveha relaxata in Arterias lymphaticas dimittant craſſiores moleculas; ut rem brevibus expediamus, vitium & hæret in ſanguine & in vaſis. Quod vitium ſanguinis attinet, præcipuas partes ſibi vendicat lentor ejus ſeu viſcoſitas, nata ex plethorâ & imminuto paulatim menſium fluxu; plethoram enim lentorem habere comitem ſatis demonſtravere moderni Medici, inter quos præcipue commemorandus *Freind in Emmenolog.* In noſtrâ Ægrotâ & alimenta viſcida, debilitas ex vigiliis nimiis, triſtitia, excandeſcentia frequens ei vaſorum conditioni & ſanguinis aliquali lentori anſam ſuppeditavit. Vigiliæ enim vires exhauriunt, ut hinc lymphæ motus retardetur, vaſaque debilitentur, & facile proin grandiores ſanguinis partes in lateralia emiſſaria deriventur. Quanta verò ex animi pathematibus & quam gravia ſymptomata oriantur, quotidiana docet experientia. In remotioribus verò hujus morbi cauſis recenſendis non diu morabimur, quæ de temperie ad obſtructiones pronâ, de Alimẽtis, potu inſalubri, aëre nebuloſo, quiete &c. enarranda ſunt, in Pathologiâ Medicorum traduntur.

XIII.

Ordinis ratio jam me deducit, ut morbi & curationis rationem Monſtroſi abdominis, quo Virgo ſuperius recenſita laboravit, fortuitoque caſu liberata fuit, exponam, in quo negotio expediendo fateor, ſatis perſpicere me non poſſe partem ipſam affectam, Ovarii hydropem ex hiſtoriâ cum Hydrope iſto admodum analogâ conjecturaſſem, ſed percellit mentem illa membranarum diſſipato morbo evacuatio per Urinæ vias, quæ quomodo ab Ovario ad Renes vel Veſicam delatæ fuerint, non aſſequor;

 quam-

quamvis enim haud paucæ à natura ſubinde deprehendantur viæ, quæ Medicis non ſatis perſpectæ, quemadmodum evacuatio puris & congrumati ſanguinis per Urinarias vias nec non per alvum multiplici Practicorum obſervatione confirmata eſt, quamvis vel in Cerebro vel in Pectoris cavo antea humores illi p. n. effuſi fuerint, ſic retulit ſupra memoratus VIR. CLAR. J. R. MIEG in prælectionibus privatis, ſe ante aliquot Annos curam habuiſſe cum EXPER. STÆHELIN PHYS. PROF. Fœminæ alicujus 60. circiter Annorum, quæ poſt gravem in Caput lapſum ſenſuum abolitionem motuumque animalium impotentiam gravi febre ſtipatam paſſa decimo, undecimo & duodecimo poſt ictum exceptum die per Urinas purulentam copioſè excrevit materiam, per Nares verò tam Pus quam congrumatum ſanguinem repetitis vicibus, præcedente ſpontaneâ ſternutatione emunxit, eo cum ſucceſſu, ut ſenſus in integrum reſtituerentur motusque. Sed viarum renalium anguſtia nos impedit, quò minus credamus membranas iſtas Venis exceptas & circuitûs lege ad Renes propulſas fuiſſe; neque Veſicæ rupturam heic accuſare licet, eam quippe lethalem eſſe in fundo, Medicorum ſententia docet, neque fieri potuiſſet abſque gravi dolore ſtatim concomitante. Itaque in re paululum obſcurâ anceps hæreo, neque enim ſimilis ab alio jam obſervati morbi deſcriptio reconditam mali indolem patefacit, ignoti igitur morbi rationem & latebras excutere tentabimus. Veroſimile nobis videtur frigidam calente corpore hauſtam in vicinis Ventriculi partibus conſtrictionem p. n. concitaſſe, ſerum atque ſanguinem fuiſſe condenſatum & in Ureteris ſiniſtri membranâ Vaſculis rubris & ſeroſis intertexta obſtructionem natam, ex qua ille frigoris latentis ſenſus natus. Quando autem veroſimile eſt vel glanduloſos quosdam acinos, vel vaſorum confirmationem ad glandulæ habitum non accedente in Ureteribus hærere, ut miniſterio hujus fabricæ ſegregatio fiat humoris ad lubricandum Canalem & ab acrimoniâ obſcœni liquoris defendendum, factâ ſemel in hac parte obſtructione affluxu lymphæ continuo diſtentas fuiſſe & ſeparatas Ureteris fibras & membranulas, hincque contigiſſe, ut alii quidem lymphatici canales rupti fuerint, alii verò integri membranas inter Ureteris contentum ſerum expreſſerint. Et hac ratione facilè puidem comprehendere

hendere licet, lympham in vaſis aliâs circulantem in circuitu cohibitam inter membranas Ureteris obhæſiſſe & ſtagnaſſe, cavum paulatim fibrarum paulatina ſeparatione fuiſſe efformatum; Eò majori autem huc confluxit lympha quantitate, quò major in parte erat obſtructio tam à coagulo ob frigidæ hauſtum nato, quàm divulſione membranarum ſemel factâ. Liquor autem hic extravaſatus membranas Ureteris inter disjecit fibrarum ſeu lamellarum potius connexionem mole ſuâ: jugi tandem ſeri affluxu id incrementum cepit affecta pars, ut monſtroſam omninò in molem Venter protuberaverit. Caſum proin cum experta fuerit Virgo cum fragoris ceu rupti tympani ſenſu, conjecturamus ruptam fuiſſe membranam in Ureteris cavum, accedente dein muſculorum abdominis & membranarum affectæ partis conſtrictione, ſerum extravaſatum in Ureteris cavum derivatum & per viam quâ Natura exitum patefecit, è corpore eliminatum. Tenui verò victu & quiete internarum partium corruptionem in collapſu partium diſtentarum aliàs frequentem præpediri potuiſſe credimus. Illa aquarum novendii ſpatio evacuatio, cum limpidæ formam habuerint, ſatis manifeſtè docet, aquas fuiſſe Ventris tumidi. Lapſu autem cum non omnino ruptæ membranæ fuerint, in Ureterum cavum, ſed perexigua lamella integra relicta, non ſtatim prodire & evacuari cœperunt, ſed præviis doloribus tenſivis membrana tenuior preſſionene circumjacentium membranarum & Muſculorum minus quippe ob tenuitatem reſiſtens omnino diſrupta. Membranæ, quæ aliquot á lapſu hebdomadis partitis prodiere vicibus, interiorem cavernæ aquam continentis ſuperficiem efformabant, & concidente Ventre, cavitate collapſa ſeparatæ partium conſtructione in Ureterem propulſæ ſunt & poſtea excretæ. Hæc breviter de abſtruſo hoc morbo & penitus abdito in chartam conjeci Juvenis, mihi non tribuo annoſâ & acri in indagandâ Morborum indole deſtituto, ut exiſtimem me omnem ſuſceptæ rei rationem expediviſſe, fateor potius me ne mihi quidem ipſi nedum aliis penitus ſatisfeciſſe. Nihilominus alacriori animo ſuſcipiendum judicavi laborem, ut meliora olim edoctus certius quid in medicorum phænomenorum cauſis perveſtigandis ſtatuere me velle demonſtrem, Clariſque in Medicinâ viris qui magis naturam

quàm

quam opinionem ducem ſequuntur, anſam præbeam Meletematibus ſuis abſconditam mali hujus indolem clarius perſpiciendi. Tam multiplex enim, varia & intricata ſæpe eſt Ægritudinum indoles, ut Medicorum diverſis ſeculis florentium diligentia nondum in apricum eam protulerit, accidit proin, ut nec Artis præceptis nec acri Medentis judicio omnes removeri poſſint quandoque difficultates, ſi novus occurat & obſcurus Morbus.

XIV.

Symptomatum rationem brevibus jam reddemus, Venæ Abdominis cutim perreptantes varicoſæ fiunt, ab Epigaſtricis quippe ortæ cum ſint, quæ Iliacis poſtea implantantur, hæ verò à tumente Ovario compreſſæ Sanguinis reditum facilem præpedivere, accidit proin, ut copia ſanguinis in Venis iſtis accumulata Tunicarum reſiſtentiam ſuperarit, paulatim diſtentæ proin fuerint, & ad valvulas nodis quoque varicoſis prominuerint. Morbo vel inveterato vel multum adaucto pedum ſuccedit Oedema, compreſſione enim lymphaticarum venarum ex pedibus progredientium & ad latus Iliacarum Venarum ad conglobatas glandulas canalemque thoracicum protenſarum liber refluxus impeditur, tument hinc primùm lymphatica, poſtmodum verò ſero per laxam vaſorum ſubſtantiam tranſudante ipſa celluloſa membrana repletur, diſtenditur & in mirum quandoque tumorem attollitur. Reſpirandi difficultas & præcordiorum anxietates, quæ incommoda moleſta aſcitici ab initio morbi patiuntur, in Ovarii Hydrope verò tarde invadunt, pendent à Diaphragmatis principis in reſpirandi negotio Muſculi impedito motu; Septum enim hoc tranſverſum eo momento, quo coſtæ elevantur & extrorſum urgentur, fornice ſuo in planum magis reſilire debet & convexitatem cum planitie immutare, ut magnâ vi deorſum & extrorſum viſcera Abdominis urgeantur, cavumque pectoris longius fiat. Moles autem ille Ovarii ſeptum hoc ſurſum in cavitatem ſcilicet pectoris trudit, & impedit, quominus inſpirationis tempore ex gibbo in planum reſiliat, unde inſpiratio aëris iis maximè laborioſa: Cùm vehementius moles Ovarii & thoracis & Abdominis viſcera premat, liberque humorum per vaſa

circui-

circuitus ſufflaminatur, cauſa anxietatum non abſurde ei adſcribitur compreſſioni. Abdomen tenſum quidem neque tamen percuſſum Tympani inſtar reſonat, quia inteſtina aëre rarefacto non diſtenta ad rupturam uſque, ut percuſſa tremorem concipiant ſonorum, ſicut in Hydrope ſicco fieri conſuevit; Urina nec copiâ nec colore in initio & progreſſu ferè mutatur, quamvis enim ſeri portio in Ovarium confluat & circuitu priſtino deſtituta coacervetur, tamen parcâ adeò quantitate quotidie ſecedit, ut defectus hic quoad Urinæ ſecretæ copiam animadverti non queat, nec peccat in Renibus conformatio vaſorum, neque ſeri lentor impedimentum ſecretioni affert. Dolor tenſivus & gravativus ſine dubio non alias agnoſcit cauſas quàm diſtenſionem ingentem Muſculorum Abdominis, & preſſionem Viſcerum in eodem contentorum. Decubitum in latus ſanum cum dolore conjunctum â mole ingenti atque pondere nervos, membranas Vaſaqne nimis diſtrahente oriri in aprico eſt; præprimis ſi Ægra molli decumbat in lecto, & moles Abdominis magis ad oppoſitum latus propendeat. Invaleſcit autem dolor, dum diutius hunc ſitum Ægra occupat, quod etiam fit, cum tuſſis moleſta affligit, & viſcera infimi Ventris validè concutiuntur. Atrophia tandem ſuccedit, quando ob compreſſionem Ventriculi & tenuium Inteſtinorum alimentorum & aſſumtio & reſolutio in ſuccum ſanguini reficiendo idoneum, hujuſque etiam per lactea Menſenterii vaſa liber fluxus paulatim minuuntur, abolentur, deſtruuntur.

XV.

Quando Homo ægritudine afficitur, quæ vehementior eſt quàm Medicinæ inſtrumenta, ne ſperare quidem oportet, ut â Medicinâ ſuperetur, monet Hippocrates L. de arte. Convenit profectò hoc dictum multorum Medicorum ſententiâ in morbum à nobis traditum, principia enim ejus inſenſibilia, & poſtquam invaluit, vix ſperare licet Inſtrumentis Medicinæ Morbi magnitudinem vinci & profligari poſſe, quum inveteratam ſolvere obſtructionem, colluviem ſeroſam in Ovario collectam evacuare, novæque generationem præcavere difficillimum ſit; gravis itaque, diuturnus

 & pau-

& paulatim tantùm ad mortem Ægras ducens affectus curationem difficillime ſuſcipit; maxima autem difficultas in eo hærere videtur, quòd effuſus humor idoneis Artis auxiliis evacuari vix poſſit, imò difficillimum eſt, novum materiæ ſeroſæ affluxum cohibere, quo morbus nonſolum fovetur, ſed quotidie deterior redditur. Et quamvis exempla fide dignorum Medicorum curati hujus Hydropis deſint, non tamen Ægri ſunt deſerendi, vel prognoſtico tradendi & derelinquendi, potius Medicus, qui morbum hunc tractat, requieſcere fugiat, ſummâque ope eniti debet, donec rationem pellendi & ſuperandi morbi clarè perſpexerit, non tamen Cingarorum, Agyrtarum & Carnificum more noxia medicamina infauſto ſucceſſu propinantium fata accelerabit, hi enim purgantibus draſticis ſeu, ſi genuinâ voce uti licet, venenis ægras vehementiſſimè excruciant, doloribus & morte præmaturâ mulctant. Affectus hic per plures Annos ad 15. videlicet, 20. &ultra ſubſiſtit, & nonniſi abdominis gravitate & molis pondere moleſtus eſt, niſi alius ſupervenerit morbus, aut caſu Ovarium ruptum aſciten producat, cujus Exemplum WEPFERUS refert Fœminæ ſcil. poſt violentos vomitus Aſciticæ factæ, cujus viſcera poſt obitum ejus ſcrutatus Ovarium deprehendit valde tumidum & diſruptum, unde conjecerat aquas in cavum Abdominis fuiſſe effuſas. Non omnem verò ſpem Curationis Medicis eſſe præcidendam neque animū deſpondendum ſuadent graves morbi à medentibus pro deſperatis habiti, à quibus tamen Ægri feliciter liberati fuerunt, morbi medelam rarò vel plane non admittentes, antequam chemiæ lux medentibus affulſerit, Hiſtoria Virginis ſupra recenſitæ fortuito caſu ſanitatem recuperatæ, inventa demum plura Neotericorum Medicorum, quorum induſtriâ ſalutari Arti incrementum acceſſit, Vulnera Abdominis graviſſima feliciter, ſicut monumenta Chirurgorum æque ac Medicorum docent, quandoque ſanata.

XVI.

Præmiſſis iis, quæ ad cognitionem, Hiſtoriam, cauſas & prognoſin affectûs, quem pertractandum ſuſcepi, pertinent, ad medelam ſeu præcipuum Artis ſalutaris ſcopum progredior, in quo nego-

negotio paucâ ſaltem annotabo, quæ ad finem aſſequendum pertinere videntur, ubi tantum mihi non tribuo, ut exiſtimem me omnem ſuſcepti negotii menſuram impleviſſe, neque etiam ullus Medentum hactenus gloriari potuit, ſe in Hydrope hoc Ovarii multa pollicitum fidem adimpleviſſe, ſicut de comitiali morbo unanimis eſt Medicorum conſenſus therapejam arduam maxime & difficilem, nulli enim Modernorum adeo felici eſſe contigit, ut cum Menecrate, cujus mentionem facit Athenæus Libr. 7. Dipnoſoph. multis ſtipatus epilepticis Deorum habitu veſtitis per plateas obambulare & prodire potuerit. In Curâ autem potiſſimum eò cogitationes omnes dirigi debent, ut primùm colluvies ſeri in Ovario congeſta quocunque modo eliminetur, ſecundò omni ſtudio & operâ præcaveatur, ne nova rurſus generetur, qui ſcopus obtinetur, dum vitium obſtructionis tollitur, & ſalutaris Artis præſidiis expanſio Ovarii nova avertitur, diſtentæque partes ac ſeparatæ conjunguntur. Fateor autem arduum eſſe hoc præſtare. Si hydrops enim hic Ovarii omnes occupaverit cellulas, humor contentus ſit craſſus, tenax, muci viſcidi vel terebinthinæ inſtar fluidus aut Lactis coagulo ſimilis, nulla ſpes ſupereſt, ſed in hoc cardo rei vertitur, ut diagnoſtica traderentur ſigna, quibus diſcerni poſſit, hydropicæne aquæ unico incluſæ ſint cavo, an verò è contra in plures cellulas & loculamenta diſperſæ hæreant? neque enim viſum mihi fuit ex hiſtoriis ægrotantium à Medicis deſcriptis certi quid circa hanc rem colligi poſſe; ſolùm poſt Paracentheſin adminiſtratam res in aprico ponitur, quando vel nullus ob viſciditatem vel paucus admodum humor extillat. Antequam ulterius progrediamur, quæſtionem excutiemus, an Ovarium hoc extirpari queat, ut radix mali & cauſa ſimul removeantur, gravia enim & permagna Abdominis Vulnera ſanata fuiſſe experientia docet, imò Operationem Cæſaream paſſas ſalvas evaſiſſe, atque hinc non admodum eſſe metuendam Curationem exciſione Ovarii inſtituendam facile quis ſuſpicari poſſet. Verùm quæſtionis hujus facilis deciſio videtur, à principio enim morbi tumor Ovarii & ab Ægris & à Medicis vix animadvertitur, aut quando ægra ad conceptum habilis eſt, ab imprægnatione difficulter diſtinguitur, cum tumor Abdominis gra-

 vidis

vidis communis ſit, neque ulla ſubinde ſymptomata graviditatis alia ſeſe manifeſtent, Medicus itaque anceps hæreat, quid de hoc Abdominis tumore ſtatuendum ſit; poſtquam verò plures menſes præterfluxerunt, quibus graviditatis terminus definitur, moles quidem Ovarii multis ſymptomatibus moleſtis non ſtipatur, crudeli adeo Operationi Ægra ſeſe nunquam ſubmitteret, neque Medicus rationalis eam ſuaderet, quia diu ſupereſſe ægra hâc ægritudine affecta poteſt, Operatio verò ipſa maximis conjuncta cruciatibus Ægram in Vitæ conjiceret diſcrimen. Quo tempore verò in maximam excrevit Ovarium molem, Peritoneo arctè adhæret, ut difficulter in vivo Homine & circumſpecte ſeparandum ab eo eſſet, Vulnus per omnem Abdominis dimenſionem infligi deberet, quod abſque præſentaneo vitæ periculo fieri non poſſet, tum ob dolores enormes, hæmorrhagiam largiſſimam, Aëris in Abdomen ingreſſum nimium, hincque pendentem viſcerum corruptionem. Quamvis autem *Celſus* moneat, *melius eſſe anceps uſurpare remedium quàm nullum*, facile tamen quivis mecum ſentiet melius etiam eſſe Hominem ſinere mori quàm occidere, neque enim munus hoc Dei Artem ſcil. medendi, præſidem ſalutis humanæ ſcientiam mortem atrocem inferre debere judicamus.

XVII.

Priusquam ad Abdominis paracentheſin confugiamus, tentanda ſunt mitiora remedia, quæ ſupra dictis indicationibus ſatisfaciunt. Tres enim heic evacuandi rationes obviæ ſunt, quarum miniſterio lymphæ in Ovarium effuſæ via paratur, ut exitum invenire poſſit, etenim vel vaſis reſorbentibus excipi deberet, humorum circuitui reſtitui & ad excretoria organa propulſa eliminari, obſtructione reſolutâ, vel inanita & evacuata vaſa lymphatica ingredi debet, ſicque in priſtinum orbem ducta per Renum vel cutis aliasve vias è corporis vaſis demum expelli, vel lympha rarefacta in halitus reſolvi debet, ut per Ovarii tunicas tranſpiret, & Veſicæ poris excepta poſtmodum urinæ admiſceatur, & quâ viâ exitum natura patefecit, ejiciatur, aut per Abdominis integumenta tranſpiret; vel evacuatio Aquarum fieri debet Paracenthe-

centheſeos operatione per Ovarii apertionem. Quamvis autem in Aſcite per uſum purgantium hydragogorum aliquoties repetitum lymphatica vaſa evacuentur, ſerumque ſic locum inveniat, ut canaliculis excipiatur, non videtur tamen, uti triſtes medicaſtrorum conatus & noxia eorum molimina docent, hoc in caſu crebrum eorum uſum ſalutarem eſſe; quem in finem ſuademus potius mitiora reſolventia ſingulis octiduis repetenda ſicut Maſſ. Pil. hydrop. Bont. vel pilulæ ♀reæ Schrœd. cum Mercurio dulci & ſtimuli loco reſinâ jalappæ, vel ſal polychreſtum, vel epſonienſe angl. aut egeranum; vel aquæ ſalſulæ purgantes, quales in Rhætiâ ſcaturiunt, per octiduum ad libras 3. vel 4. mane potandæ ſunt, ſingulis poſtmodum octiduis earum doſin repetendo: intermedio tempore in uſum vocentur diuretica, quæ urinæ ſecretionem promovent uberiorem, non negligendo ſimul obſtructionem reſerantia, huc pertinent juſcula millepedibus alterata, ſaponacea non volatilia; ſi urinæ ſint aquoſæ, lixivia eximie conducunt ex cineribus juniperi, ſarmentorum vitis &c. parata; decocta rad. ononid. pimpin. apii, helen. Fl. geniſt. ſem. apii, dauci, petroſel. geniſt. HB. Abſinthii rom. cum aquâ parata ad urinas pellendas inſignis quoque ſunt uſus, ſimulque vaſa obſtructa reſerant. Huc faciunt etiam gummi ammoniacum, galban. Extracta amararum plantarum, ſuccinum aliaque. His verò aliisq; pro circumſtantiarum ratione uti licet, ſi ſitis nulla urgeat, febrisque nulla comes conjuncta ſit, quo in caſu rectè cenſemus ab amaris & acrioribus, niſi febris foret intermittens, abſtinendum eſſe. Neque autem quisquam exiſtimet rem hic cum impetu perfici poſſe, moderatus potius & continuatus uſus requiritur, interponi debent & præmitti laxantia, ut tutus ſit diureticorum uſus; nunquam enim tutò in uſum vocari poſſunt remedia per Urinæ vias pellentia ad Hydropicorum ferè quorumvis aquas evacuandas, niſi craſſiores & tenaciores humorum partes per alvum ductæ fuerint, humoresque ſic craſſioribus recrementis purgati & quaſi à fœcibus liberati, ne calorem corporis intendant, & in Renibus obſtructiones generentur. Suademus autem Balnei alicujus mineralis reſolventis uſum, quale eſt illud Hapſpurgicum ſeu Schinzenacenſe in Helvetiâ, vel domeſticum etiam cum incoctis Plantis

 v. gr.

v. gr. Abſynthio, Marrubio, Abrotano, Matric. Puleg. Floribus Sambuci, Chamom. & Juniperi Baccis, Semine Dauci. Balnei autem uſus quotidie per menſem unum vel alterum continuari deberet, excepto purgationis die, per bihorium verò quâvis vice immoretur, ac è Balneo lectum Ægra petat, & faſciâ demum latâ fumo Succini imbuta Abdomen blande conſtringat. Si expoſitis hiſce remediis ſeri peccantis & extravaſati evacuatio obtineri potuit, eò præcipuè cura converti debet, ut obſtructio, quantum fieri poteſt, omnino reſeretur, quem in finem juxta medendi rationem ſupra præſcriptam Extracta commendamus Abſynth. C. B. Cent. min. Helenii, Radicem Curcumæ, Arcanum dupl. vel Tart. Vitriolat. purgantia cum Mercurio dulci mixta, qui ad lentorem ſeri corrigendum & ortas hinc obſtructiones aliis medicamentis palmam vel dubiam reddit vel præripit. Formulas non adjeci judicans non eſſe neceſſarium multas compilare Medicaminum formulas.

XVIII.

Sudorifera ſi quis in uſum vocare velit, eorum ſelectum pro indole Ægrotantium inſtituet, ſimul ſudore provocato in laconico; non enim omni caret veriſimilitudine ex voto rem ſuccedere poſſe, teſtantur enim *Scriptores Hiſtoriæ Morb. Wratisl.* Tumorem ingentem, qui poſt partum in Abdomine remanſerat, Hydropi Uteri vel Peritonei admodum ſimilem copioſiſſimis ſudoribus in Laconico feliciter diſcuſſum fuiſſe. Quemadmodum autem in aliis Morbis haud raró contingit, ut probatiſſimis pharmacis malum non cedat, ita etiam in Ovarii Hydrope factum ſemper fuiſſe Obſervationes docent Medicorum, ſi proin ſuperius enarratâ medendi methodo felix & optatus ſucceſſus obtineri non potuit, tentanda eſt Paracentheſis, cujus quidem dubium eventum Medicus ſeu Chirurgus prædicat, ne labem exiſtimationi inferat, incertum enim eſt, neque hactenus ex ſymptomatibus Ægrarum ſatis dilucidari potuit, num in unicâ cavitate Serum Ovarii fuerit effuſum, vel in plura vel omnia ejus loculamenta diſtributum. Perforatum acu ſi fuerit Ovarium eo in latere, quo Tumor ejus ſeſe primùm manifeſtavit, repetitis vicibus educendæ

Ovarii Aquæ, non ſimul & ſemel, ne Ægra animi patiatur deliquium, & ligatura dein cum faſciâ latâ injici debet, tam ad reſtituendum Muſculorum Abdominis tonum à diſtenſione deperditum quàm ad Ovarii conſtrictionem adjuvandam. Cannula acûs relinqui in vulnere debet, & poſtquam aquæ omnes evacuatæ decocta vulneraria & detergentia & putredini reſiſtentia injiciantur, & quotidie faſciæ arctius applicentur; Interea Ægra tenuiſſimo utatur victu, ſummam obſervet quietem, à frigore æque ac calore intenſo muniatur, potûs loco infuſum Plantarum vulnerariarum melle edulcoratum tepidè vel calidiuſcule uſurpetur, vitando vinum & cereviſiam, animi pathematibus vehementioribus excitandis anſa omnis ſurripiatur. Poſt quindecim dierum ſpatium Cannula ex Vulnere extrahatur, & faſciâ diu adhuc Abdomen conſtringatur, ut dilatatus Ovarii Saccus invicem coaleſcat. Quando autem accidit, ut nullum plane Serum poſt Operationem vel paucum effluat, extrahenda ſtatim cannula & relinquenda prognoſtico Ægra, donec alicui Fortuna adſpiraverit, ut Panaceam quandam univerſalem, aurum ſcil. quoddam potabile ſeu potius putabile invenerit, cujus miniſterio omnes corporis Affectus morboſos etiam incurabiles citò, tutò & jucundè profligare & radicitus extirpare poſſit, quemadmodum peculiarium Encheireſium Jactatores inanis gloriæ aucupes ſesquipedalibus verbis & ampullis gloriantur, qui mendaciis ſuis nonniſi ſtulto imponunt Popello.

Sed heic finem impono, B. Lectorem rogans, velit primos hos impetus Academicos æqui bonique conſulere.

FIGURA I.

Exhibet Monſtroſum Ovarium, quemadmodum cum Utero exſectum aſſervavit ſupra citatus *CLARISS. ANAT. PROF. in Acad. Baſilienſi.* Uterus ipſe cum Ovario lævo & Tubâ Fallopianâ ſiniſtrâ naturali exhibentur magnitudine, Ovarium verò dextrum hydropicum cum Tubâ Fallopii ſextuplo minus repræſentatur, quam naturalis ejus eſt magnitudo;

A. Sac-

A. Saccus eſt Ovarii hydropici dextri.
B. Tuba Fallopii dextra admodum longa & lata.
C. Uteri diſſecti ſecundùm longitudinem Labia ad latera reflexa.
a. Orificium Tubæ ſiniſtræ in Uterum.
D. Cervicis Uteri diſſecti labia, ad latus reflexa, ut prominentiæ & inæqualitates ejus appareant.
E. Tuba Fallopii ſiniſtra, cujus vaſa atteriosſa Mercurio diſtenta.
F. Ovarium lævum, Utero propius quam in ſtatu naturali.
G. Expanſio foliacea Tubæ ſiniſtræ.
H. Arteriæ ramus, cui immiſſus fuit tubulus ad Hydrargyri injectionem.
I. Ligamentum rotundum lævum.
K. Idem ſed dextri lateris.
L. Vaginæ pars reſecta à reliqua Pudendorum portione.
M. Pars Ovarii diſtenti craſſior, in loculamenta diſtincta & veſiculis pluribus turgida.
N. Ligamenti lati portio in dextro latere.
O. Ligamentum latum ſiniſtrum.

FIGURA II. demonſtrat craſſius illud corpus in Ovarii membranâ deprehenſum ad finem Tubæ multis cellulis diſtinctum, in quibus Veſiculæ variæ magnitudinis pellucidæ.

FIGURA III. Oſtendit Uterum Virginis præteritâ hyeme in Theatro Anatomico demonſtratum, in cujus Cervice Veſiculæ ſæpius occurrentes à *Nabotho* pro Ovulis habitæ deprehenſæ delineantur, inæqualitates etiam ejus admodum regulares viſæ conſpici poſſunt. a. exhibet Tubarum orificia.

ADNEXA DE OBSTETRICANDI ARTE.

I.

Uterum gravidarum cum incremento Fœtûs, ſecundinæ Uteri fundo adhærentis, & humorum quibus innatat, ad terminum uſque ordinarium ipſis à Naturâ ſic conſtitutum, finem videlicet noni vel initium decimi ab imprægnatione menſis, absque dimi-

diminutione ſubſtantiæ vel priſtinæ craſſitiei mirificè extendi & dilatari pro certò affirmari poteſt, etenim craſſities etiam aliquale incrementum capit.

II.

Signa impprægnationis, certa & infallibilia ſemper obtineri nequeunt. Quum igitur Medici æque ac Chirurgi, ubi graviditatis ſuſpicio ſubeſt, ſæpius juſſu Magiſtratûs morti addictas examini ſubjicere neceſſe habeant, probè ſibi cavere debent, ne ſignis æquivocis nimium fidei tribuendo à viâ aberrent, quoniam aliàs Fœtum innocentem & in Ergaſtulo ſuo adhuc latitantem unacum matre ſuâ mortem cum vitâ commutare oporteret, inſuperque in Morbis variis imprægnationis notitia ſit neceſſaria. Ad omnem errorem hac in re præcavendum, Chirurgus alterutrius manus indicem & medium digitum oleo vel butyro prius inunctos Vaginæ immittat, Orificiumque Uteri ritè exploret, tum denique ſi prædictum Orificium complanatum, attenuatum, molleſcens, molemque in Utero ſeſe moventem digitis perceperit, audacter aſſerere poterit imprægnationem factam fuiſſe, præterea frigidam manum Abdomini applicet, & manifeſto fœtûs ſeſe moventis motum percipiet, ſi per quinque menſes pluresve jam in Utero hoſpitetur, niſi mortuus fuerit. Hæcque certiſſima & infallibilia imprægnationis ſigna eò magis ſeſe manifeſtant, quò parturiendi tempus magis appropinquat.

III.

Si membranæ tenuiſſimam ſecundinæ partem conſtituentes, fœtumque unà involventes, opportuno tempore, orificio nimirum Uteri ſufficienter ad partum enitendum dilatato, non rumpantur, partusque inde retardetur, requiritur, ut obſtetricans ſine morâ easdem unguibus diſrumpat, vel ſi hoc non ſuccedit, paululùm Salis communis Pollice & digito Indice prehendat ſicque membranas modò dictas fricando divellat. Quo peracto humores effluentes Orificium Uteri magis adhuc aperientes, viamque ſimul humidam atque lubricam efficientes, infanti viam faciliorem reddent.

IV.

Nonnunquam etiam contingit ut ſecundinæ ab Utero divulſæ Orificium ejus obſtruant, Infantique viam penitus intercludant: quo in caſu ſemper profluvium ſanguinis præſens eſt & ſæpius adeo ingraveſcit, ut niſi citò manus operi admoveatur, Mater æque ac Infans in ſummo vitæ periculo verſentur, quapropter exercitatiſſima manus requiritur ad Infantis excluſionem citiſſimè promovendam, & id quidem ſequenti ratione. Chirurgus illicò manum prius inunctam Uteri Orificio immittat, Placentam ad latus paululum removeat, & dein membranas, ſi ſeſe offerant, digitis dilaceret, vel ſi eandem loco dimovere nequit, ſupereſt ut Placentam ipſam digitis diffringat, quo humorum effluxus promoveatur, & è contra ſanguinis profluvium minuatur. Hiſce peractis infantem, ſi prave locatus fuerit, pedibus protrahere, poſteaque reliquias ſecundinæ rite educere conetur: ſibi verò caveat, ne facile Placentam inſtrumento quodam acuto perfodiat.

V.

Poſtquam Infans ex Utero materno vivus ac vegetus exceptus, ejusque Funiculus umbilicalis filo complicato ad duorum circiter ab Umbilico digitorum diſtantiam ligatus fuit & ultra ligaturam reſectus, obſtetricans ſtatim & illicò dum Funiculum alterâ manu digitis aliquoties obvolutum prehendit, alteram ſecundum ejus ductum Utero ſufficienter pro tempore dilatato immittat, idque nonſolum eum in finem, ut ſecundinis extrahendis operam omnem impendat, ſed & ſimul exploret utrùm unus vel plures adhuc Infantes, mola quædam, fruſtula ſecundinarum vel membranarum, grumi ſanguinis aut alia heterogenea in eo lateant, quæ tunc temporis absque multo negotio, dum ſcil. Uterus ab Infante prægreſſo ſufficienter adhuc apertus exiſtit, auferri inde poterunt: Itaque hinc patet poſt Fœtum excluſum paulò ante dicta probè ſemper animadvertenda eſſe, quoniam Os Uteri poſt Infantem editum arctè adeò occluditur, ut nonniſi multo labore, puerperæque maximo incommodo ac dolore dilatari queat, ſæpius etiam labor omnis fruſtraneus ſit, relicta verò in Utero Placenta vel alia heterogenea putredine corrupta graviſſimos excitent morbos.

Tanto

TAntæ molis erat monſtroſi abdominis ortum
Et cauſam nobis reddere perſpicuam.
Dum facis hoc dextrè WILLI Doctiſſime, monſtras
Ventre illo ingenium vaſtius eſſe Tibi.

Hiſce Doctiſſimo Dn. Candidato & virtutis ſtudio & morum modeſtiâ & eruditione ſibi commendatiſſimo applaudit

JOH. RUDOLFUS MIEG, Anat. & Bot. P. P. h. t. Dec.

UT tua detrectat magnas modeſtia laudes
Scribere ſic refugit carmina penna mea.
Gratulor hinc tantùm; ſuccedant ſic tibi cuncta
Hactenus ut ceſſit cura laborque tuus.

Amicitiæ causâ
P.
EMANUEL KÖNIG, J. Med. Doct.

ANglorum Princeps Medicorum WILLIS ut olim,
Sic hodiè WILLI floret in Alſatia.
Literulam reſeca Britoni, ſed eam adjice Noſtro,
WILLI mutato Nomine WILLIS erit.
Ergò ſuos Medicos Londinum jactet, habebit
Nunc quoque WILLISIOS Urbs Mülhuſina ſuos.

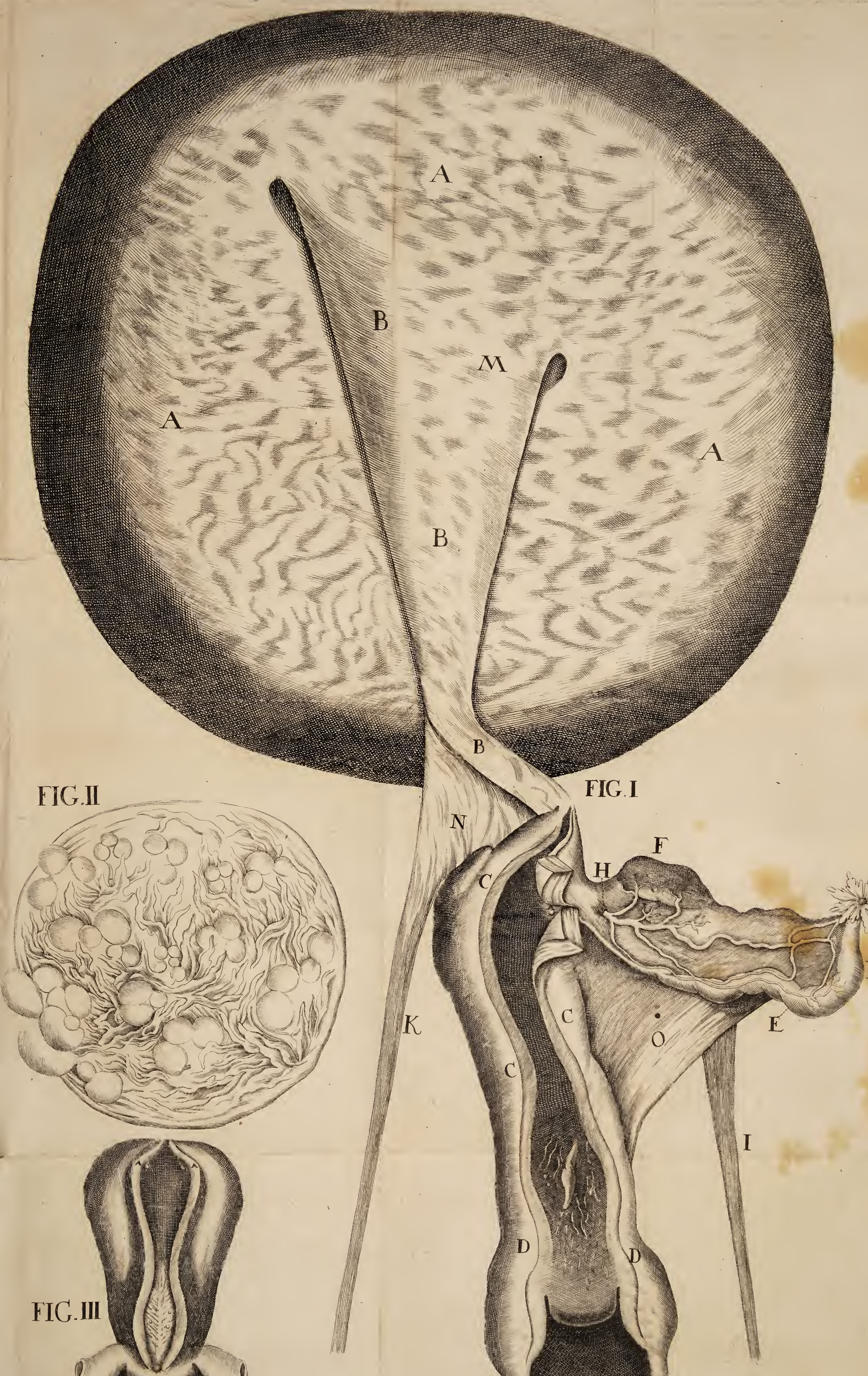
Sic Nobiliſſimo atque Doctiſſimo Dn. Candidato amico ſuaviſſimo in perpetuæ Amicitiæ memoriam applaudit amicus ejus ſincerus

JOH. HENRICUS RESPINGERUS, Med. Cult. Opponens.

Du ſchreibſt gelehrter Freund! in deinen jungen Jahren
Von Sachen, welche recht Erſtaunens-würdig ſeyn.
Drum ſchließt Hygea dich, weil du ſo viel erfahren,
In ihrer Gönſtling Zahl jetz wohlbedåchtlich eyn.
Fahrſt du, O werther Freund! ſo wie du angefangen,
Der Edlen Medicin dich gantz zu widmen fort;
So wird dein Vatterland erfreuet mit dir prangen,
Und deiner G'lehrtheit Ruhm erſchallt an jedem Ort.

Mit dieſen Zeilen hat Herrn Candidato ſeinem wertheſten Freund, nebſt Verſicherung aufrichtiger Ergebenheit ſeine Pflicht abſtatten wollen

H. GEMUSÆUS, A. M.

Fr. Ant. Störcklein del. et ſcul. Baſileæ.